

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ

ISSN: 1302-3411 · 3 AYDA BİR YAYINLANIR · ARALIK 2020

ÜRETEREK BÜYÜYORUZ

ASC TARIM HAYVANCILIK

- ✓ Kalite ve Çözüm Odaklılık
- ✓ Maksimum Verimlilik
- ✓ Güvenirlilik
- ✓ Öncülük

DAMIZLIK MERİNO
ÜRETİM ÇİFTLİĞİ

VİTAMİN, MİNERAL MADDELER•
PREMİKS•
YEM KATKI MADDELERİ•
PREBİYOTİK•
PROBİYOTİK•
MOS•

•İMMUNOGLOBULİN
•BUZAĞI BESLEME ÜRÜNLERİ
•VİTAMİN MİNERAL JELLER
•BUZAĞI MAMASI
•TOKSİN BAĞLAYICILAR
•İŞLETMEYE ÖZEL ÜRÜNLER

"Nokta Atışı Çözümler"

Tel/Faks
0 3 3 2 **342 1 272**

www.asctarim.com.tr

Değerli Yetiştiriciler;

Tarım ve hayvancılığın hayati değerini ve önemini pandemi süreci bütün dünyaya bir kez daha hatırlatmıştır. Bu süreci gıda arz güvenliğimiz tehlikeye girmeden atlattığımız en önemli sebebi Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Sayın Tarım ve Orman Bakanımızın tarım ve hayvancılığın sürekliliğini sağlayacak politikalar geliştirmesindedir.

Ülkemizin kaynaklarını sonuna kadar kullanarak hayvancılıkta gelinebilecek son nokta olan ihracat koşullarını daha iyi sağlamak için damızlık siğir üretmenin yollarını aramalıyız. Ancak, ülkemiz koşullarında faydalı olabilecek damızlık siğirleri üretebilecek alt yapıya sahip olmamıza rağmen bu gerçek bazı kesimlerce üzülen ifade ediyoruz ki göz ardı edilmektedir.

Bizler ülkemiz için üretmeye kararlı olsak da, Türkiye'de süt sektöründe her yıl yaşanan sıkıntıların bu yıl da yaşandığını üzülen görüyoruz. Et fiyatlarının son durumu, süt fiyatındaki yetersiz artışlar damızlık hayvanların kesime gitmesine sebep olmaktadır. Tarıma yönelik uzun vadeli programların yerine kısa vadeli çözümler üretilmesi süt sektörüyle ilgili yaşanan tüm bu sıkıntılara alt yapı oluşturmaktadır.

Değerli Yetiştiriciler;

Bilindiği üzere hayvan sağlığı, ülkelerin hayvansal gıda üretim potansiyelini önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan hayvan hastalıklarına bağlı olarak meydana gelen genç hayvan ölümleri başta olmak üzere canlı damızlık hayvan telefatlarının yanı sıra et, süt ve yumurta gibi hayvansal ürünlerin üretiminde ortaya çıkan kayıplar ülke ekonomisine önemli oranda zarar vermektedir. Kendi kendimize yetmeye çalıştığımız bu süreçte hayvan hastalıklarına sebebiyet verilmemesine dikkat edilmelidir.

Ülke olarak geçirdiğimiz bu zor bir yılın ardından 2021 yılının ülkemize sağlık başta olmak üzere birlik ve beraberlik getirmesi, tüm dünyada barış ve huzurun hakim olması umuduyula, tüm yetiştiricilerimize bereketli, sağlıklı ve bol sütlü bir yıl dileriz.

Kamil ÖZCAN
Genel Başkan

**DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ**
3 ayda bir yayınlanır.

SAHİBİ

Türkiye Damızlık Siğir Yetiştiricileri
Merkez Birliği

Basın, Yayın, Dağıtım ve Ticaret
İktisadi İşletmesi Adına

Kamil ÖZCAN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Onur YİĞİT

EDİTÖR

Ayşenur AKTAŞ

DANIŞMAN

Zir. Yük. Müh. Gülhan ERDOĞDU TATAR

YAZIŞMA ADRESİ

Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mah.

2120. Cad. No: 5 Gözüm İş Merkezi

Daire: 1-2 06520 Çankaya / ANKARA

Tel : 0312 219 45 64 (pbx)

Faks: 0312 219 45 59

dsymb@dsymb.org.tr

www.dsymb.org.tr

BASKI-TASARIM

Çağhan Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel: 0312 397 71 83

Bu yayının baskı işlemleri 15/03/2021

tarihinde tamamlanmıştır.

(Bu dergideki yazılardan yazarları sorumludur.

İzin alınmadan alıntı yapılamaz, kopya edilemez.)

**DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ**

**ARALIK 2020
SAYISI**

İzmir'dekiiler

4 MERKEZ BİRLİĞİ HEYETİ DEPREM SEBEBİYLE İZMİR'DE ZİYARETLERDE BULUNDU

7 TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ PROF. DR. HASAN KALYONCU MERKEZ BİRLİĞİ'Nİ ZİYARET ETTİ

10 SİVAS'TA 88 BAŞLIK SÜT SIĞIRCILIĞI EĞİTİM ÇİFTLİĞİ'NİN AÇILIŞI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

14 ERZİNCAN'DA 500 BAŞLIK DÜVE ÜRETİM MERKEZİNİN İLK PARTİ SİMENTAL DÜVELERİ İSVİÇRE'DEN GETİRİLDİ

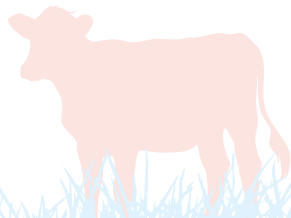
15 FARKLI İLLERDEN GELEN SÜT NUMUNELERİ ERZİNCAN'DA ANALİZ EDİLİYOR

16 ELAZIĞ DSYB SÜT SAĞIM MAKİNELERİNİ DAĞITIYOR

18 TEKİRDAĞ DSYB FARKLI İLLERDEKİ YETİŞTİRİCİLERE SÜT ANALİZİ İLE HİZMET VERİYOR

20 ÇORUM'DA HASTALIKTAN ARİ KÖY OLUŞTURULDU

21 MUŞ DSYB TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN "ÇİĞ SÜT SOĞUK ZİNCİR " PROJESİYLE SÜT DEĞER KAZANDI

22 KIRŞEHİR DSYB'NİN "AHİ İLİNDE İSTİHDAM VE ÜRETİME TAM DESTEK PROJESİ" PROTOKOLÜ İMZALANDI

24 BİRLİKLERİMİZİ TANIYALIM ELAZIĞ DSYB

28 YALOVA DSYB YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN KULABER'DEN BİRLİĞİN FAALİYETLERİ HAKKINDA BİLGİ ALDIK

30 YALOVA DSYB ÜYESİ AHMET TEZCAN'DAN İŞLETMESİ HAKKINDA BİLGİLER ALDIK

32 YALOVA DSYB ÜYESİ EMİN KURUOĞLU'DAN İŞLETMESİ HAKKINDA BİLGİLER ALDIK

36 SIĞIRLARDA ISI STRESİNİN SÜT VERİMİNE ETKİSİ

42 HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ SOY KÜTÜĞÜ KAYIT SİSTEMİNİN HEDEFİ DEĞİL, ARACIDIR!

MERKEZ BİRLİĞİ DEPREM SEBEBİYLE İZMİR'DE ZİYARETLERDE BULUNDU

Geçtiğimiz günlerde Ege Denizi'nde meydana gelen ve İzmir'de can ve mal kaybına sebep olan deprem nedeniyle Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Genel Başkan Yardımcısı Yunus BAYDAR ve Denetleme Kurulu Üyesi Hasan Ahmet KIRLIOĞLU İzmir'de birtakım ziyaretlerde bulundu.

İzmir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğini ziyaret ederek Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet KOCAAĞA'ya ve İzmir DSYB personellerine geçmiş olsun dileklerini ileten Merkez Birliği heyeti, böyle bir depremin tekrarının yaşanmamasını diledi.

Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Genel Başkan Yardımcısı Yunus BAYDAR, Denetleme Kurulu Üyesi Hasan Ahmet KIRLIOĞLU, İzmir DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet KOCAAĞA ile birlikte İzmir İl Tarım ve Orman Müdür Yardımcısı Oktay DARCAN'ı ziyaret ederek geçmiş olsun dileklerini iletiler.

Heyet, merkez üssü İzmir'in Sefehisar İlçesi olan 6,6 şiddetindeki felakette maalesef çok sayıda can kaybının olduğu, depremin en büyük hasarı verdiği Bayraklı ilçesini ziyaret ederek hasarlı binaları ve enkaz çalışmalarını üzüntüyle inceledi.

Devletimizin tüm gücüyle İzmir'deki yaraları sarmak için mücadele ettiğini ve tüm Türkiye'nin dayanışma içerisinde olduğunu gören

heyet, çadırlardaki depremden zarar gören aileleri ziyaret ederek depremzedelere geçmiş olsun dileklerini ilettiler. Bu deprem fel-

ketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Tüm İzmir halkına geçmiş olsun.

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ PROF. DR. HASAN KALYONCU MERKEZ BİRLİĞİNİ ZİYARET ETTİ

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanvekili Prof. Dr. Hasan KALYONCU, MHP Genel Başkanı Devlet BAHÇELİ'nin Danışmanı Dr. Ali GÜLER, Karaman DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ali DORLA'dan oluşan heyet Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğine ziyaret gerçekleştirdi.

Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN ile Yönetim Kurulu Üyeleri Hacı SELVİ ve Hasan Hüseyin ÖZDEMİR'in ev sahipliği yaptığı görüşmede, Türkiye'de yürütülmekte olan ırk ıslahı faaliyetleri, soy kütüğü kayıt sistemi ve hali hazırda hem Bakanlığımız ile ortaklaşa hem de Merkez Birliği olarak yürütülen projeler ve bu projelerin çıktıkları hakkında bilgiler verildi.

Ziyaret çerçevesinde Genel Başkanımız Kamil ÖZCAN tarafından süt fiyatları ve hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlar aktarıldı. Süt fiyatlarının yem fiyatlarına bağlı ola-

rak bir pariteye bağlanması ve her 3 ayda bir güncellenmesi gerektiği görüşülerek konuyla ilgili önerilerde bulunuldu. 2020 yılı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar'da özellikle buzağı desteklemesindeki üreme kriterleri ve kademeli buzağı destekleme ödemesinden dolayı birçok yetiştiricinin mağduriyet yaşayacağı, bunun sonucunda da üretimden

uzaklaşılacağı kendisine bildirildi. Konunun takipçisi olacağını ifade eden Prof. Dr. Hasan KALYONCU, zaman zaman bizleri ziyaret ederek sahanın taleplerini kendisine bildirmemizi istedi.

Verimli geçen görüşmenin ülke hayvancılığına hayırlı olmasını diler, kendilerine ziyaretlerinden dolayı teşekkür ederiz.

MEVZUAT

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- 5 Kasım 2020 Tarihli ve 31295 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete
2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3190)

TEBLİĞ

- 14 Kasım 2020 Tarihli ve 31304 Sayılı Resmi Gazete
Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2019/30)'De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/26)
- 4 Aralık 2020 Tarihli ve 31324 Sayılı Resmi Gazete
Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2020/32)

2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklere İlişkin Karar
5 Kasım 2020 Tarih ve 31295 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Girdi.

BUZAĞI DESTEĞİ 370 TL

- Programlı aşuları tamamlanmış, 4 ay ve üzeri yaşta, ilkinde buzağılama yaşı en fazla 810 gün olan düvelerin buzağıları ile son iki buzağılama arası süre en fazla 450 gün olan ineklerin doğan buzağılarına 370 TL/baş,
- Etçi veya kombine ırk boğaların sperması ile suni tohumlamasından veya bu ırkların Bakanlıkça izinli boğaları ile tabi tohumlamasından doğan buzağılarına 600 TL/baş,
- Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Muş, Ordu, Rize, Sivas, Şırnak, Trabzon, Tunceli, Van illerinde doğan buzağılara ilave 100 TL/baş,
- Soy kütüğüne kayıtlı buzağılara ilave 175 TL/baş,
- Döl Kontrolü Protokolü kapsamındaki boğalardan, suni tohumlama sonucu doğan buzağılara ilave 50 TL/baş,
- Buzağı desteğemesi şartlarını karşılayan buzağı başına ödeme birim miktarlarınının 1-20 başa kadar tamamı, 21-100 başa kadar %75'i, 101-500 baş için için %50'si ödenir.

ISLAH AMAÇLI SÜT İÇERİK ANALİZİ DESTEĞİ 150 TL/BAŞ

Islah amaçlı süt içerik analizi yapılan ve Bakanlıkça belirlenen kriterleri sağlayan, suni tohumlamadan doğan saf sütçü veya kombine ırk her bir inek için 150 TL/baş'a kadar destek ödenir.

DÜVE ALIM DESTEĞİ 20 BAŞA KADAR DÜVE BEDELİNİN %40'I

En az 1 baş, en fazla 20 baş düve (manda dâhil) alımına, Bakanlıkça belirlenecek düve bedelinin %40'ı kadar destek ödenir.

HASTALIKTAN ARİ İŞLETMELERE 450 TL/BAŞ

Sağlık sertifikasına sahip olan işletmelerde bulunan damızlık boğalar dışındaki altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan sahiplerine 450 TL/baş ödeme yapılır.

Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri için %50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Ayrıca Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için ilave olarak 100 TL/baş destek ödenir.

BESİLİK ERKEK SİĞİR DESTEĞİ 250 TL/BAŞ

Besilik erkek sığır desteği: Bakanlık Hayvancılık Bilgi Sistemine (HBS) kayıtlı yurt içinde doğmuş, besi süresini tamamlamış erkek sığırlarını (manda dahil), mevzuatın uygun kesimhanelerde kestiren yetiştiricilere, Bakanlıkça ırk ve tür bazında belirlenecek karkas ağırlığı kriterini sağlayan 1-200 baş için (200 baş dahil) hayvan başına 250 TL/baş destek ödenir.

Bu kararın yayımlandığı tarihten sonra besiye alınan hayvanlarda besi başlangıcı ile tahmini kesim tarihinin kırmızı et kayıt sistemine kayıt ettirilme şartı aranır.

AŞI, ATIK VE KÜPE DESTEĞİ

Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine, büyükbaş hayvan atıkları için 1000 TL/baş, küçükbaş hayvan atıkları için 150 TL/baş, hayvan hastalıkları ile mücadele çerçevesinde, Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama ve küpe uygulamaları için uygulayıcılara büyükbaş hayvanlar için 1,5 TL/baş, küçükbaş hayvanlar için 1 TL/baş destek ödenir.

DİJİTAL TARIM PAZARI PLATFORMU (DİTAP) DESTEĞİ

Bakanlıkça belirlenen hayvansal ürünlerini DİTAP üzerinden doğrudan veya üyesi olduğu üretici/yetiştirici örgütü üzerinde pazarlayan üreticilere ve besilik hayvanım bu platform üzerinden temin eden ve üçüncü fıkranın (d) bendinde (besilik erkek sığır desteği) yer alan şartları sağlayan yetiştiricilere Bakanlıkça belirlenen dönem birim fiyat ve kriterler üzerinden destek ödenir.

YEM BİTKİLERİ DESTEĞİ

- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre yem bitkileri desteğinde, ekli listede yer alan havzalarda Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı arazilerde; kaba yem üretmek amacıyla çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri ekilişi yapan çiftçilere ürünü hasat etmeleri kaydıyla aşağıda belirlenen miktarlarda ödeme yapılır.

Yem Bitkileri Üretim Desteği	TL/da/Yıl	Yem Bitkileri Üretim Desteği	TL/da/Yıl
Korunga (Sulu/Kuru)	90	Yapay Çayır Mera	150
Tek Yıllık Yem Bitkileri (Sulu/Kuru)	60	Çok Yıllık Yem Bitkileri (Sulu)	90
Silajlık Ekilişler (Sulu)	100	Kuru Ekilişler	40

- Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtlı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2020 yılında ekilen yem bezelyesi, fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük için yem bitkisi desteğine ilave % 50 destek ödenir.

Türkiye İstatistik Kurumu Süt Ve Süt Ürünleri Aralık 2020 Bülteni Yayınlandı

Süt ve Süt Ürünleri Üretim Miktarı (ton)														
Ürünler	Yıllar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	TOPLAM
Toplanan inek sütü	2019	740 460	751 029	839 056	848 511	913 442	837 977	800 524	781 707	730 943	753 620	727 917	780 842	9 506 027
	2020	806 748	792 381	878 593	873 641	895 122	864 923	825 132	820 835	772 673	787 342	736 961	787 172	9 841 522
	Değişim (%)	9,0	5,5	4,7	3,0	-2,0	3,2	3,1	5,0	5,7	4,5	1,2	0,8	3,5
Çiftliklerden toplanan krema	2019	2 185	2 397	2 444	2 183	2 459	2 220	1 924	1 894	2 275	2 514	1 991	1 784	26 269
	2020	2 788	2 855	2 683	2 544	2 795	3 145	2 924	2 275	2 396	2 718	2 498	2 547	32 166
	Değişim (%)	27,6	19,1	9,8	16,5	13,7	41,7	52,0	20,2	5,3	8,1	25,4	5,6	22,4
İçme sütü	2019	134 588	119 404	125 132	130 082	130 240	112 706	98 971	106 788	112 922	127 870	128 683	141 230	1 468 615
	2020	146 269	130 525	146 757	146 414	149 389	122 458	111 096	118 996	128 957	133 044	138 319	140 975	1 613 197
	Değişim (%)	8,7	9,3	17,3	12,6	14,7	8,7	12,3	11,4	14,2	4,0	7,5	-0,2	9,8
Kaymak	2019	3 485	3 033	3 670	3 619	3 565	3 668	2 983	2 899	2 596	2 826	3 108	3 566	39 018
	2020	3 302	3 300	3 470	3 408	4 171	3 885	3 064	3 432	3 095	3 619	3 370	3 399	41 514
	Değişim (%)	-5,3	8,8	-5,4	-5,8	17,0	5,9	2,7	18,4	19,2	28,0	8,4	-4,7	6,4
Tam yağlı, yarım yağlı süt tozu, kaymak tozu	2019	3 658	3 135	2 757	2 267	3 497	3 721	2 051	1 994	2 113	2 609	2 800	3 906	34 508
	2020	3 566	3 314	3 870	3 178	2 850	2 856	3 274	2 789	2 738	2 407	2 429	2 301	35 571
	Değişim (%)	-2,5	5,7	40,3	40,2	-18,5	-23,3	59,6	39,9	29,6	-7,7	-13,2	-41,1	3,1
Yağsız süt tozu	2019	5 932	5 944	8 270	7 545	6 775	6 680	4 833	4 410	3 727	4 083	3 945	4 371	66 514
	2020	5 204	5 363	5 983	7 769	7 931	7 559	6 676	5 512	4 662	4 461	4 389	3 959	69 469
	Değişim (%)	-12,3	-9,8	-27,6	3,0	17,1	13,2	38,1	25,0	25,1	9,3	11,3	-9,4	4,4
Tereyağı	2019	6 404	6 061	7 037	7 559	6 760	5 559	5 731	5 539	5 290	5 905	5 776	6 034	73 656
	2020	6 770	6 251	7 246	8 087	7 974	6 376	6 114	5 779	5 177	5 766	6 054	7 016	78 610
	Değişim (%)	5,7	3,1	3,0	7,0	18,0	14,7	6,7	4,3	-2,1	-2,4	4,8	16,3	6,7
İnek peyniri	2019	58 099	53 688	56 768	58 362	60 984	50 966	54 000	54 422	55 488	57 799	54 192	56 729	671 497
	2020	58 329	58 087	63 700	63 393	63 756	62 245	60 544	60 107	64 451	62 769	58 068	64 321	739 770
	Değişim (%)	0,4	8,2	12,2	8,6	4,5	22,1	12,1	10,4	16,2	8,6	7,2	13,4	10,2
Koyun, keçi, manda veya karışık sütlerden elde edilen peynirler	2019	615	743	3 125	4 017	5 175	4 219	3 828	3 301	2 120	470	220	272	28 106
	2020	482	776	2 664	4 066	5 096	4 108	3 367	2 943	1 726	752	637	753	27 371
	Değişim (%)	-21,7	4,5	-14,8	1,2	-1,5	-2,6	-12,1	-10,8	-18,6	60,1	189,0	177,0	-2,6
Yoğurt	2019	85 097	83 667	93 775	93 741	99 184	92 480	107 129	103 300	101 449	98 313	89 429	88 479	1 136 043
	2020	91 990	87 213	93 347	88 023	82 341	91 330	104 490	94 456	110 501	96 449	83 771	89 868	1 113 778
	Değişim (%)	8,1	4,2	-0,5	-6,1	-17,0	-1,2	-2,5	-8,6	8,9	-1,9	-6,3	1,6	-1,9
Ayran	2019	47 766	51 142	59 393	58 905	51 789	55 992	61 527	60 758	65 045	67 098	61 747	57 169	698 330
	2020	54 468	55 246	44 714	26 007	29 247	53 232	60 929	60 379	58 276	57 187	45 368	42 774	587 829
	Değişim (%)	14,0	8,0	-24,7	-55,8	-43,5	-4,9	-1,0	-0,6	-10,4	-14,8	-26,5	-25,2	-15,8

SİVAS'TA 88 BAŞLIK SÜT SIĞIRCILIĞI EĞİTİM ÇİFTLİĞİ'NİN AÇILIŞI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sivas İli Porsuk köyünde Sivas İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından yapımı tamamlanan "88 Başlık Süt Sığircılığı Eğitim Çiftliği"nin açılışı gerçekleştirildi.

Temeli 15 Mayıs 2020 tarihinde atılan ve kısa sürede yapımı tamamlanan çiftlik Sivas İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) desteği ile hayata geçirildi. Süt Sığircılığı Eğitim Çiftliği 42 baş düve, 56 baş buzağı ve 88 baş sağmal olmak üzere toplam 186 baş hayvanın yer alacağı tesiste, yıllık 729 bin 770 litre süt üretimi ile 5 bin 915 kilogram karkas et üretimi planlanmaktadır.

Açılış törenine TKDK İl Koordinatörü Muhammed Ali GENÇ, Sivas İl Tarım

ve Orman Müdürü Seyit YILDIZ, Sivas Valisi Salih AYHAN, Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Yönetim Kurulu Üyeleri Hacı SELVİ, Hasan Hüseyin ÖZDEMİR ve Sivas DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Kadir ÇÖNGER katılım sağladı.

Sivas DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Kadir ÇÖNGER yaptığı açılış konuşmasında, 15 Mayıs 2020 tarihinde temeli atılan tesisin kısa bir sürede açılışını yapmaktan çok mutlu olduklarını belirterek, Sivas Valisi Salih AYHAN başta olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür etti.

Sivas Belediye Başkanı Hilmi BİLGİN ise, son yıllarda Sivas'ta tarım alanında TKDK aracılığıyla yatırımlar yapıldığını belirterek, "15 Mayıs'ta buranın temelini atmıştık. Kısa bir

sürede açılışını yapmak, temelini attığımız tesisin bugün hizmete girdiğini görmek ayrı bir mutluluk, ayrı bir heyecan bizler için. Tabii bu heyecanını kaybetmeyen bu hizmetin Sivas'a kazandırılmasında emeği geçen Birlik Başkanımıza ve tüm kurumlarımıza çok teşekkür ediyoruz. Burayı amacına uygun, Sivas'ın tarım ve hayvancılığına ciddi destek olacak bir tesis olarak görüyoruz." diye konuştu.

Vali Salih AYHAN ise, bir idarecinin temelini attığı bir yerin açılışını yapmaktan dolayı hissettiği duygulardan söz ederek, "Sivas DSYB Başkanımızı tebrik ediyorum. Emanet, işin ehlinde olduğu zaman güzel işler çıkıyor. Biz de destek olmaya çalıştık. Tarımda ehemmiyetli bir yapının önemini burada görüyoruz. Tarımda örgütlü bir yapı ve ölçek ekonomisi çok önemli. Bu iki kavramı sahaya iyi yansıtırsak daha çok güzel neticeler alabiliriz. Bizim görevimiz de destek olmak. Salgın döneminde gördük ki çok daha fazla

çalışmamız lazım. Böyle çiftliklerle herkese örnek olacağız." ifadelerini kullandı.

Sivas'ın 1 milyon dekar ekilebilir tarım arazisine sahip olduğunu kaydeden Vali Ayhan, "Teşkilat yapımız çok güçlü. Güzel de birlikteliğimiz var. Sivas, tarımda cazibe merkezi olma yolunda hızla ilerliyor. Patates üretiminde Türkiye'de ilk 10'da, tohumlukta 1'inciyiz, şeker pancarında ilk 10'dayız. Buğdayda yine aynı şekilde. Emeği geçen

herkese teşekkür ediyorum. Sivas, zaten üreten bir şehir bunu daha da artıracak." şeklinde konuştu.

Konuşmaların ardından Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Sivas'ta tarım ve hayvancılığa katkı sağlayan kurumlara teşekkür plaketi takdim etti. Plaket takdiminin ardından yapılan duayla birlikte Sivas Süt Sığırcılığı Eğitim Çiftliği'nin açılışı gerçekleştirildi.

HAYVANIN REFAHI ÇİFTLİĞİN KAZANCI

Selüloz
ve Lignin
Parçalayıcı

Yeni Nesil
Buzacağı
Maması

Rumen
Düzenleyici

Kızgınlık
Artırıcı

Ayak ve
Tırnak
Sağlığı

Doğum
Enerji
Desteği

Buzağılara
Yaşam
Desteği

Meme
Kaplama
Jeli

Çiftlik Merkezi.com
Online Satış

www.intermak.com.tr | 0332 355 0 355

BF intermak
Hayvan İlaçları ve Besleme

ERZİNCAN'DA 500 BAŞLIK DÜVE ÜRETİM MERKEZİNİN İLK PARTİ SİMENTAL DÜVELERİ İSVİÇRE'DEN GETİRİLDİ

Erzincan'da düve üretimini destekleyerek hayvancılığın geliştirilmesi ve hayvan üretiminin artırılması amacıyla başlatılan 500 Başlık Düve Üretim Merkezi tamamlandı. Erzincan İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı tarafından yapılan 500 Başlık Düve Üretim Merkezinin ahırına 50 başlık ilk parti Simental düve İsviçre'den getirildi.

Düvelerin gelmesiyle ilgili düzenlenen programda konuşan Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet TANOĞU, "Daha önceden tanıtım lansmanını yaptığımız 500 Başlık Düve Üretim Merkezimize bugün ilk hayvanları getirdik. Buraya yaklaşık 2 yıldır emek veriyoruz. Emeğimizin de karşılığını aldığımızı düşünüyorum. Türkiye genelinde bu projeye müracaat eden yaklaşık 40'ın üzerinde ilimiz vardı. Bu projeyi başaran 8 ilin arasında bizde varız. Bizde başaranlardanız. Projemiz 500 başlık ama bizim 1000 başlık kapasitemiz var. İlk etapta çiftçimize damızlık hayvan temin edip süt üretimi ile başarmak istediğimiz projelerimiz var. Yaklaşık 2 yıl ödemesiz, 5 yıl vadeli devletimiz her türlü imkânı sağlayacak. Dışarıdan ithalatı kesmenin hesabını yapıyoruz. İnşallah memleketimize hayırlı olur." dedi.

Erzincan İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Faruk GÜNAY ise, "2017 yılında inşaatına başlamış olduğumuz işletmemiz, Ticaret ve Sanayi Odası ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği olarak yüzde 50 ortaklık ile kuruldu. Çiftçilerimiz ile yapılan anlaşma gereği süt karşılığı yurt dışından

özellikle ilk etapta İsviçre, Almanya ve Avusturya'dan getireceğimiz 500 baş dişi hayvanların yavrularının alınarak yetiştirilmesi ve tekrar çiftçilerimize dağıtılmasını sağlayacağız. Burada amacımız hayvan ithalatını azaltmak. İnşallah bunu yapacağımız programlar çerçevesinde gerçekleştireceğiz.

Erzincan; tarım ve hayvancılık şehri. Ahırın toplam kapalı alanı 5 bin 200 metrekare. Yapacağımız çalışmalar ile Erzincan'a istihdamda sağlamış olacağız. Buranın toplam maliyeti hayvanlarla birlikte 14 milyon TL'yi buluyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bir projesiydi ve 8 il bu işi başardı. İlk etapta 53 baş büyükbaş hayvan geldi. Bu sayı 2021 yılının sonuna kadar Simental ve Esmer ırkları ile 500 başa tamamlanacaktır.

Bakanlığımızın 2020-2021 yılı programı kapsamında yüzde 40 hibeli olarak sağlanan ve sağlanacak hayvanlar ile Erzincan'ın tarım ve hayvancılık şehri olduğunu bir kez daha ispatlamayı amaçlıyoruz. Bize destek verenlere teşekkürler." diye konuştu.

Erzincan İl Tarım ve Orman Müdürü Murat ŞAHİN'de, "Erzincan tarım ve hayvancılık şehri. Bizlerde bu noktada tarım ve hayvancılığı geliştirmek, ülke ekonomisine katkı sağlamak, üreticimizi de daha müreffeh bir düzeye taşımak adına elimizden geleni ardımıza koymadan çalışacağız" dedi.

Konuşmaların ardından 500 Başlık Düve Üretim Merkezi davetliler tarafından incelendi.

FARKLI İLLERDEN GELEN SÜT NUMUNELERİ ERZİNCAN'DA ANALİZ EDİLİYOR

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2013 yılında başlattığı hayvan başı sağlık çalışmaları kapsamında Erzincan İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından hazırlanan proje ile Doğu Anadolu Bölgesinde sadece Erzincan'da kurulan süt analiz laboratuvarında birçok ilden gelen süt numunelerinin içeriği analiz ediliyor.

Erzincan İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Süt Toplama Soğutma ve Süt Analiz Merkezinde kurulan laboratuvarında tebliğe uygun yapılan analizlerin sonucuna göre Tarım ve Orman Bakanlığı soy kütüğü üyelerine ilave destekleme gerçekleştiriyor.

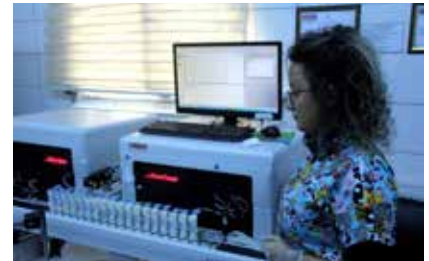
Çiğ süt analiz laboratuvarında saatte yaklaşık 150 numune analizi yapılmakta ve çiğ sütte yağ, protein, somatik hücre sayısı, laktoz, kuru madde, toplam kuru madde ve üre değerlerine bakılmaktadır.

DSYB'lere ait 9 ilde süt analizi laboratuvarları bulunmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesinde sadece Erzincan'da olduğunu ifade eden Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Faruk GÜNAY, "Bu sene hem Erzincan hem de diğer illere de süt analizi yapıyoruz. Burada mevcut verilen buzağı teşviklerinin haricinde soy kütüğü üyesi olan ve hayvan başı alınan numunelerde yılda en az iki analizi tebliğ şartlarına uygun 10 baş ve üzeri ineklere Bakanlığımız ilave destek veriyor. Erzincan'ın haricinde 9 ilin süt analizleri burada yapılıyor. Bu sene yaklaşık 20 bin üzerinde analizimiz var. Erzincan'ın haricinde bu saydığımız iller de bu desteklemeden faydalanmış olacak.

Bakılan numunelerde kriterleri sağlayan hayvanlara Tarım ve Orman Bakanlığımız ilave destek vermiş oluyor." dedi.

Türkiye'de yaşayan nüfusun sağlıklı süt ve süt ürünleri tüketmesinin yanında AB ülkelerine süt ve süt ürünleri ihraç edilebilmesi için sütün kalitesinin artırılması gerekmektedir. Kalitenin denetim altına alınabilmesi konusunda çiğ süt analiz laboratuvarlarının Türkiye ve Erzincan İli için önemi büyüktür.

ELAZIĞ DSYB SÜT SAĞIM MAKİNELERİNİ DAĞITIYOR

Elazığ İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği 2020 yılı içerisinde Elazığ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile ortak yapılan projelerde %70 hibeli Süt Sağım Makinesi ile temizlik ve hijyen ürünleri alımı gerçekleştirdi.

Elazığ DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Fırat TURAN yaptığı açıklamada "2021 yılı içerisinde dağıtımı yapılacak olan süt sağım makinelerimizin üyelerimize hayırlı olmasını temenni ederim. Birlik Sorumlu Müdürü Hatice KILIÇ ile personelimiz Meryem TÜRKAY yıl içerisinde işletme ziyaretlerinde bulunarak üreticimize destekleme prosedürünü ve izlenmesi gereken yolu bizzat anlattı ve bu şekilde üretimden kazanamayan üyelerimizin desteklerden mahrum kalmasının önüne geçmeye çalıştık. Aynı zamanda üyelerimizin girdi maliyetlerini düşürmek için kaliteli kaba yemle beslemeye teşvik ederek, bu

konuda sıkıntı çeken üyelerimize düşük fiyatla kaba yem tedariki sağlandı.

Süt kalitesinin yükselmesi konusunda sağım hijyeni ve soğuk zincirin önemine dikkat çekilip kaliteli süt üretmek daha çok kazanç elde edecekleri bilgisi aktarıldı. İşletme ziyaretleri esnasında güncellemeler yapılarak, süt ölçüm metodları ve süt ölçümünün nasıl yapıldığı tespit edildi. Ayrıca çiğ süt desteklemeleri

hakkında yetiştiricilerimiz bilgilendirildi.

Üreticinin ve üretimin kıymetinin anlaşıldığı bu pandemi döneminde, üretimden çekilmeyen üyelerimize ve tüm yetiştiricilerimize minnettar olduğumuzu bildirir, 2021 yılının üyelerimiz ve tüm yetiştiriciler için sağlıklı ve bol kazançlı bir yıl olmasını dilerim." diye konuştu.

TÜRK YETİŞTİRİCİSİNİN GURURU, EMBRYO TRANSFERİ BOĞALARIMIZ

IŞIK-ET TR01785539

ÇELİK-ET TR01785515

KAHYA-ET TR01835201

MERCAN-ET TR01835200

TOROS-ET TR01798124

ÜSTÜN-ET TR01785511

TEKİRDAĞ DSYB FARKLI İLLERDEKİ YETİŞTİRİCİLERE SÜT ANALİZİ İLE HİZMET VERİYOR

Tekirdağ DSYB ıslah amaçlı çiğ süt analizi faaliyetlerini kesintisiz sürdürüyor. Bu bağlamda ülkemizin 20 ilindeki soy kütüğü üyesi yetiştiricilere ıslah amaçlı çiğ süt analizi hizmeti vermektedir.

Tekirdağ DSYB Başkanı Ergin DURGUN; "Bu illerdeki yetiştiriciler Tekirdağ DSYB'nin önceden gönderdiği koruyucu tablet içeren numune kaplarına her bir inekten ayrı ayrı aldığı süt numunesini üyesi olduğu DSYB aracılığıyla Tekirdağ DSYB'ne ulaştırmaktadır. Bu şekilde 20 ilde yaklaşık 3.093 işletmeye ait 115.000 ineğin 230.000 adet süt numunesinin analizini yapmayı planlıyoruz. Böylece 2020 yılında ülkemiz genelinde yapılan ıslah amaçlı çiğ süt analizinin çoğunluğu Tekirdağ DSYB tarafından yapılmış olacak. Yapılan analiz sonuçları Birliğimiz laboratuvarından E-ıslah sistemine online olarak aktarılmaktadır. Analizlerin sonuçları ile sütün protein, yağ ve somatik hücre içeriği hakkında bilgilenmekteyiz. Ayrıca; hayvanın sağlığı, beslenmesi ve yavrularını damızlık olarak bırakırken önemli rol almaktadır.

Ayrıca kriterleri uygun olan işletme, inek ve süt numuneleri için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından inek başına 150 TL'ye kadar ıslah amaçlı çiğ süt analizi desteği ödenileneceği tebliğde bildirilmektedir. Böylece Birliğimizin faaliyet ve hizmetleri ilimiz hatta bölgemiz sınırlarını aşmıştır" dedi.

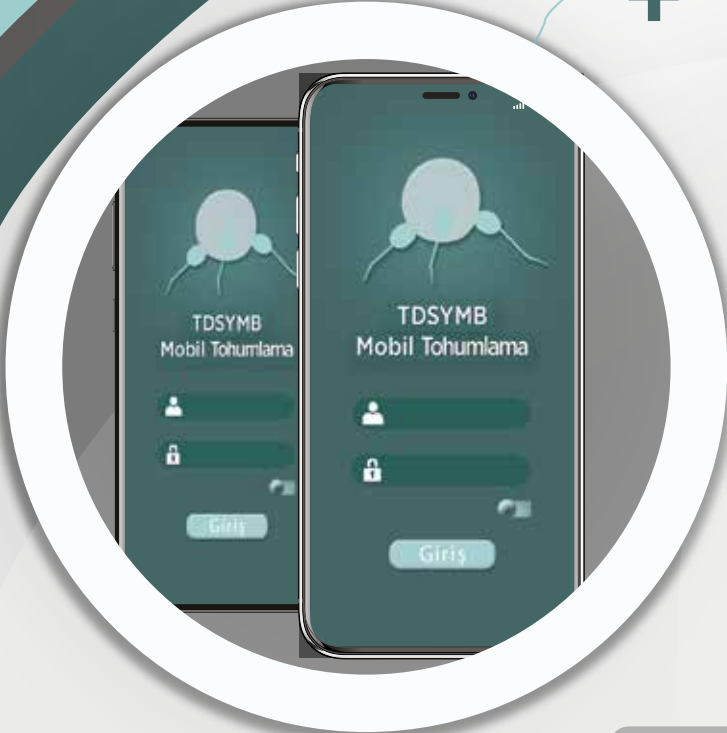
genTÜRK®

MÖBİL TOHUMLAMA

Güvenilir,
Hızlı,
Anlık Kayıt

ANDROID'den Sonra
Artık IOS'da!

Tel : 0 (312) 219 45 64
Faks : 0 (312) 219 45 59
E-mail : teknik@dsymb.org.tr

ANDROID APP ON
Google™ play

Available on the iPhone
App Store

ÇORUM'DA HASTALIKTAN ARI KÖY OLUŞTURULDU

Çorum Merkez Tolamehmet Köyü büyükbaş hayvancılıkta ari köy statüsü kazandı.

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından Çorum hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla başlatılan proje kapsamında Çorum merkeze bağlı Tolamehmet Köyü Çorum'un ilk hastalıktan ari köyü oldu.

İlk olma özelliğinden dolayı bir program düzenlendi ve köy girişine Hastalıktan Ari Köy tabelası konuldu. Programa Çorum Valisi Mustafa ÇİFTÇİ, Vali Yardımcısı Recep YÜKSEL, İl Genel Meclis Başkanı Osman GÜNAY, İl Özel İdare Genel Sekreteri Recep ÇIPLAK, İl Tarım ve Orman Müdürü Orhan SARI ve Çorum İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yılmaz KAYA katıldı.

Programda konuşma yapan Çorum Valisi Mustafa ÇİFTÇİ "İlimiz sanayi, tarım ve hayvancılık konusunda ülkemizde önemli bir yere sahip, bugün burada bir ilki gerçekleştiriyoruz, büyükbaş hayvanlarda hastalıktan ari köyün sertifikalarını veriyoruz. Ben buradan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nü ve Tolamehmet Köyü üreticilerini tebrik ediyorum. Bu kö-

yün hastalıktan ari olması bir emeğin ve sabrın ürünüdür. Bu köyümüz diğer köylerimize de inşallah örnek olacaktır. Ülkemize; genetiği yüksek ve sağlıklı hayvanların bulunduğu bir il olduğumuzu bu çalışmalarla göstermemiz lazım. Böylece hayvancılıkta damızlık materyal talep edilen bir il olmalıyız" dedi.

Çorum İl Tarım ve Orman Müdürü Orhan SARI ise "Bugün burada bir ilki gerçekleştiriyoruz. Bu köye iki yıl uğraş verdik, sonunda bütün hastalıklardan temizlenmiş 381 büyükbaş hayvanımız oldu. Artık Çorum'da iş-

letme bazlı arilikten, köy bazlı ariliğe geçmemiz gerekiyordu. Bunu gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. İlimizde yaptığımız çalışmalarla iki yılda ari işletme sayımızı yüzde 600'e çıkardık. Burada göstermiş oldukları gayretlerden dolayı teknik personelimi tebrik ediyorum. Önümüzdeki yıllarda da bu ari köy sayılarını artırmayı hedefliyoruz" açıklamalarında bulundu.

Tolamehmet köyündeki ari işletmeler gezilerek, bereketli olması temennileri iletildi.

MUŞ DSYB TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN "ÇİĞ SÜT SOĞUK ZİNCİR " PROJESİYLE SÜT DEĞER KAZANDI

Muş'ta Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi tarafından finanse edilen ve Muş İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından yürütülen "Çiğ Süt Soğuk Zincir" projesi çerçevesinde kentteki 17 köye kurulan toplama üniteleriyle süt değeri kazandı.

Muş'ta tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sağlayan vatandaşlar, sütlerini artık süt toplama ünitelerine teslim ediyor. DAP İdaresi ve Muş İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından temmuz ayında 17 köye kurulan süt toplama merkezleri, yılın 12 ayı yetiştiricinin hizmetinde. Günde 2 kez ürettikleri sütü toplama ünitelerine teslim eden vatandaşlar, sütün hak ettiği değeri bulduğunu ifade ediyorlar.

Kıyık Köyü Muhtarı Mustafa SÖNMEZ, temmuz ayından itibaren köylerinde sütün toplanmaya başladığını söyledi. Vatandaşların ilk etapta sütü teslim etme noktasında çekince yaşadıklarını anlatan Sönmez, "5 ay zarfında baktık ki çok güzel bir uygulama oldu. Sabah akşam süt toplama ünitesine sütümüzü teslim ediyoruz. 17 köyde şu anda süt toplama ünitesi var. Bu sayede sütte değerlendirildi. Bir nebze de olsa vatandaşa ek bir gelir oldu. Süt en hijyenik ve sağlıklı koşullarda alınıyor. Her gün sütün kontrolü yapılıyor. Bu sayede bizde ineklerimizin sağlığını kontrol etmiş oluyoruz. Çok güzel bir uygulama" dedi.

Sütünü, süt toplama ünitesine tes-

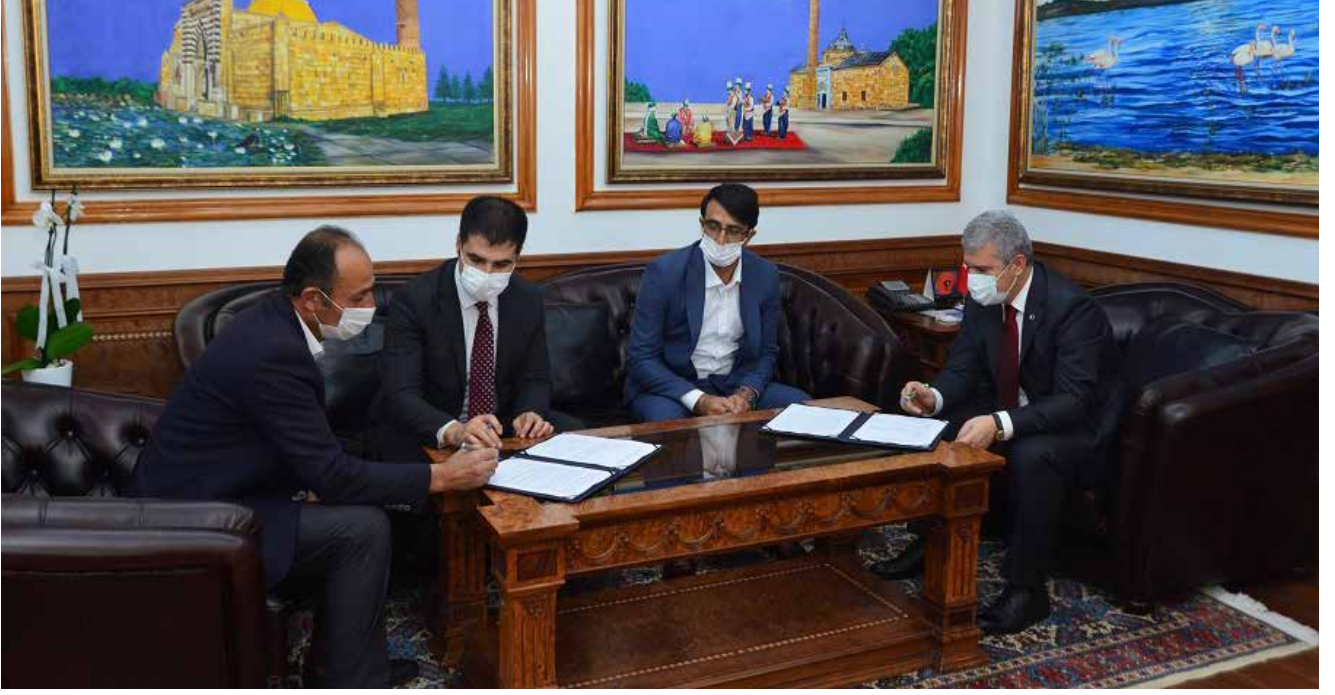

lim ettiğini ifade eden Kıyık Köyü sakinlerinden İsmail SOSAN'da, "Her ay ödememiz düzenli olarak yapılıyor. Üç ayda bir de düzenli olarak devlet çiğ süt destek ödemesi yapıyor. Şu anda 8 hayvanımız süt veriyor. 15 gün sonra da 15 hayvanımızdan süt

elde edeceğiz" diye konuştu.

Süt Toplama Ünitesi personeli Niyazi ÖNDER ise 5 ay içerisinde yaklaşık 20 bin litre süt aldıklarını belirterek, depoda sütün soğutulması sayesinde muhafaza edilen sütün daha sonra satışının yapılabildiğini söyledi.

KIRŞEHİR DSYB'NİN "AHI İLİNDE İSTİHDAM VE ÜRETİME TAM DESTEK PROJESİ" PROTOKOLÜ İMZALANDI

Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA) tarafından desteklenmesine karar verilen "Ahi İlinde İstihdam ve Üretime Tam Destek Projesi"nin protokolü imzalandı.

Valilikte yapılan imza törenine Kırşehir Valisi İbrahim AKIN, AHİKA Genel Sekreteri Bekir VAROL, Kırşehir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent OZAN ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nurettin ALKAN katıldı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında Kırşehir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğince hazırlanan "Ahi İlinde İstihdam ve Üretime Tam Destek Projesi" onaylanarak destek almaya hak kazandı.

Vali İbrahim AKIN ile ilgili kurumlar arasında imzalanan ve 1 milyon 483 bin lira bütçeli projede Kırşehir'in temel geçim kaynakları arasında olan hayvancılık sektöründe istihdam artırılarak kırsal alandaki üreticilerin bu işi bilinçli ve verimli yapmaları

hedefleniyor. Kırşehir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğince hazırlanan proje ile belirtilen amaçların gerçekleştirilebilmesi amacıyla Savcılı Büyükoba, Benzer, Değirmenkaşı ve Hanyeri Köylerine dört yeni süt toplama merkezi kurulması planlanıyor.

Ayrıca Mucur, Ulupınar, Çayağzı, Bayramözü, Hamit, Ömerhacılı'da bulunan mevcut süt toplama merkezlerinin kapasitesi artırılacak ve alt yapı iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

veteriner
hekim
kontrolünde

Amesie
et

ısı
işlem
görmüş

Amasya DSYB
üreticilerinden

dondurulmuş
lezzetler

Merzifon
yaylalarından
taptaze

güvenilir

sağlıklı
erkek sığırlardan

Online Alışveriş için
www.amesia.com
Adresini ziyaret edebilirsiniz.

AMESİA, Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin Markası ve Kuruluşudur.

/Amasya DSYB

/Amesia

/amesiadsyb

BİRLİKLERİMİZİ TANIYALIM ELAZIĞ DSYB

Birliğimiz 2001 yılında kurulmuş, 2003 yılında faaliyete başlamıştır. 2010 yılına kadar 100 asil üye ile faaliyet göstermiştir. 2010 yılında önceki başkanın vefatı nedeniyle göreve başladıktan sonra bir yıl içerisinde 315 asil üyenin katılımıyla yapılan genel kurulda 3'te 2 çoğunluğu sağlayarak 2011 yılı eylül ayında üyelerimizin teveccühüyle göreve geldikten sonra hızlı bir şekilde üye sayımızı arttırarak 1200 üye sayısına ulaştık. Ancak; Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından destekleme modelinin değiştirilerek desteklemelerde Birlik üyeliği şartının aranmaması sebebiyle üye sayımızda düşüşler olmaya başladı ve bugün 702 üyemize hizmet vermekteyiz. Göreve geldiğimiz günden beri, üyelerimizle sıkı ilişkiler kurmaya çalışarak toplantılar düzenlenmiş bu sayede üyelerimizin birbirleriyle tanışarak kaynaşması sağlanmış, Birlik olma ruhu aşılana-

rak, eksik kalındığı konularda diğer üyelerden yardım alma, bilgi paylaşma ve sorunları çözüme yoluna gitmeleri sağlanmıştır.

2011 yılında 150 bin TL borç ile devraldığımız Birliğimize 2012 yılında hizmet aracı olarak üyelerimize düşük ücretle suni tohumlama hizmeti vermeye başladık. Çalışan sayımızı 3'e çıkardıktan sonra gelirlerimizle bugünkü hizmet binamızı satın alarak üyelerimize hizmet etmeye devam etmekteyiz. Suni tohumlamadan doğan buzağıya farklı destek verilmesinden dolayı ve boğa dağıtımının başlaması ile ırk ıslahının olmazsa olmazı olan suni tohumlamadan yetiştiricilerin uzaklaşması ve desteklerin üyelerin hesabına yatması neticesinde bizde 81 il gibi olumsuz etkilenecek çalışan personelimizin maaşını çok zor şartlarda ödeyecek duruma gelmemize rağmen şu an 2 personelimizle üyelerimize hizmet vermeye devam etmekteyiz.

İlçelerimizde şubelerimiz bulunmamaktadır. Fakat serbest veteriner kliniklerinin olması sebebiyle şube açma yerine serbest veteriner hekimler ile anlaşarak ve Birliğimizce temin edilen GenTÜRK spermalarının kullanımı ile düşük ücretle yetiştiricilerin suni tohumlama hizmeti almalarını sağlamaktayız. Ayrıca 10 sağmal hayvanı olan işletmelerimize TürkVet şifresi alıp, e-ıslah veritabanından döl verim raporunu veriyoruz, günü gününe buzağı kayıtlarının girmelerini ve suni tohumlamadan doğan buzağının desteğini tam almasını sağlıyoruz. Zaten az kazanan üreticilerimize bir nebze faydalı olmaya çalışıyoruz.

Birliğimize ait bir adet hizmet aracı bulunmaktadır. Personelimiz ilçelerimizde yapılan işletme ziyaretleri ile üyelerimizin süt ölçümlerini nasıl yaptıklarını tespit etmekte, teknik konularda bilgi aktarımı yapmakta,

BİRLİKLERİMİZİ TANIYALIM

süt müstahsil faturalarının zamanında Birliğe teslim edilmesi ile desteklerden faydalanmaları sağlanmaktadır.

Türkiye'nin 81 ili gibi bizimde en büyük sorunumuz desteklemelerde Birlik üyesi şartı aranmaması ve desteklerin üreticinin hesabına yatmasıdır. İslah amaçlı kurulan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin daha çok desteklenmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Biz biliyoruz ki bu ülkenin hayvancılığını ileriye taşıyacak olan, asıl amacı ıslah olan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleridir ve bu ülkenin hayvansal ürünlerini yetiştirenler de Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üyeleridir.

Maalesef ki yetiştiriciler gereken desteği ve takdiri görmedikleri için birer birer üretimden çekilmeye başlamışlardır. Belli bir fiyat politikasının olmaması, yem, veteriner hekim, enerji maliyetlerinin hızla yükselmesine rağmen süt ve et fiyatının maliyetin altında kalması, üreticilerimizi, "Ben bu işten para kazanamayacaksam niye yapayım." deme noktasına getirmiştir. Elektriğe gereğinden fazla para ödeyen yetiştirici, akaryakıtı yatı olandan fazla ödeyen yetiştirici, sigortasını holding sahibiyle aynı tarifeden ödeyen yine yetiştirici ve yetiştirici hala üretim yapıyorsa tek sebebi vatanını, milletini ve devletini çok sevmesidir. Bakanlığımız bir an önce üretime gereken desteği artırarak vermelidir, aksi halde yapılan her şeyin ithalat lobilerinin ekmeğine yağ sürecektir.

2020 yılı içerisinde Bakanlığımızdan almış olduğumuz destek ile üyelerimize %70 hibeli sağım makineleri alınmıştır. Ayrıca; Bakanlığımıza sunulmak üzere üyelerimizin kaliteli kaba yem ihtiyacını çözmek için makine ekipman parkı projesi yapılarak DAP ve yabancı ajanslara sunulmuş-

tur. Bu proje ile hayvan beslemede en önemli unsur olan kaba yemlerin düşük maliyet ile paketlenerek yıl içerisinde hayvanların beslenmesi amaçlanmıştır. Bu sayede üreticilerimizin kesif yem tüketimini azaltarak işletmelerine girdi maliyetlerini düşürerek kar elde etmelerini sağlanacaktır.

Elazığ İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri

Birliği Yönetim Kurulu ve personeli ile üyelerimizin her zaman yanında olarak sorunları çözme yolunda üreticiye destek olmaya devam edeceğiz. Kısıtlı imkânlarla özverili çalışan personellerim Hatice KILIÇ, Meryem TÜRKAY'a ve Yönetim Kurulu Üyelerimize teşekkür eder, 2021 yılının Ülkemiz tarım ve hayvancılığına hayirlara vesile olmasını dilerim.

SÜT SIĞIRLARINDA TIP SINIFLANDIRILMASI VE VÜCUT KONDİSYONU DEĞERLENDİRME KİTABINI VE BOĞA-İNEK MAKETİNİ BİRLİĞİMİZDEN TEMİN EDEBİLİRSİNİZ.

SÜT, SÜT ÜRÜNLERİ VE CANLI HAYVAN FİYATLARI (Ağustos, Eylül, Ekim Dönemi)

	Ortalama	En düşük	En yüksek
Çiğ Süt Fiyatı, TL/kg	2,09	1,85	2,33
Süt Yemi Fiyatı (%18 HAM PROTEİN, 2600 ME, Kcal/kg), TL/kg	1,80	1,68	1,92
Damızlık Belgeli Holstein (Siyah-Alaca) Düve, TL/baş	11 155	10 000	12 309
Damızlık Belgeli Simental Düve, TL/baş	12 992	11 790	14 194
Damızlık Belgeli Esmer (Montofon) Düve, TL/baş	11 953	10 805	13 101
Süt, TL/kg*	5,06	5,03	5,08
Yoğurt, TL/kg*	6,37	6,37	6,38
Beyaz Peynir, TL/kg*	30,74	30,7	30,79
Kaşar Peyniri, TL/kg*	41,42	41,35	41,47
Tulum Peyniri, TL/kg*	54,08	53,62	54,46
Krem Peynir, TL/kg*	30,25	30,21	30,27
Kahvaltılık Tereyağı, TL/kg*	60,86	60,74	61,00
Çiğ Süt Fiyatı/Yem Fiyatı Oranı	1,16	1,10	1,21
UHT Süt Fiyatı/Çiğ Süt Fiyatı Oranı	2,42	2,72	2,18

*Süt ürünlerinin tüketici fiyatları www.tuik.gov.tr adresinden alınmıştır.

Kaynak: 81 DSYB

ADI SOYADI veya ÜNVANI : .....
DERGİ ADEDİ : .....
ADRESİ : .....
TELEFON : .....
MESLEĞİ VEYA ÇALIŞMA ALANI : .....

Dergimize abone olmak isteyen kişi ve kuruluşlar, abonelik formu veya formdaki bilgileri içeren bir yazı ve aşağıda verilen banka hesap numarasına yatırılacak yıllık abonelik bedelinin banka dekontu fakslanmalı veya adrese gönderilmelidir. Derginin düzenli olarak adresinize gönderilecektir.

Bir yıllık abonelik bedeli : 25 TL

Ziraat Bankası Mustafa Kemal Mahallesi Şubesi Şube Kodu: 2486 Hesap No: 3673814-5003

Adres: Eşkişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mahallesi 2120. Cadde No: 5 Gözüm İş Merkezi Daire: 1-2 06520 Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 219 45 64 (pbx) Fax: 0312 219 45 59

YALOVA DSYB YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN KULABER'DEN BİRLİĞİN FAALİYETLERİ HAKKINDA BİLGİ ALDIK

Birliğiniz ne zaman faaliyete başladı?

Yalova İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği 30 kurucu üye ile 2000 yılında kurulmuş olup Yalova İl Tarım ve Orman Müdürlüğü hizmet binasında tahsis edilen odada toplam 3 personel ile hizmet vermeye başlamıştır. Kısa süre içerisinde suni tohumlama ve küpeleme hizmetlerine başlayan Birliğimize, Yalova İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından geçici olarak soy kütüğü ve suni tohumlama personeli tahsis edilmiştir.

Bugün birliğinizde çalışmakta olan kaç kişi bulunmaktadır?

Bugün Birliğimizde 1 veteriner hekim, 2 suni tohumlama personeli, 1 soy kütüğü personeli ve 1 ön muhasebe personeli bulunmaktadır.

Kaç adet şubeniz var?

Türkiye'nin 81 iline baktığımızda Yalova nüfusunun az olması ve hayvan varlığının da diğer illere göre daha az olması sebebiyle İl Tarım ve Orman Müdürlüğü binasındaki tek şubemizden işlemlerimizi yürütüyoruz.

Birliğinizin faaliyetlerini toplam kaç araç ile yürütmektesiniz?

20 senedir yapmış olduğumuz suni tohumlama, kulak küpesi faaliyetlerimizi batı ve doğu olarak 2 araç ile ring yaparak ve telefon ihbarı üzerine itinayla yürütmekteyiz.

Birlik olarak yaşadığınız sıkıntılarınız varsa nelerdir?

Diğer İl Birliklerinde olduğu gibi Birliğimizde de sıkıntılarımız mevcut. Bu sebeple daha tedbirli hareket ederek faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

2016 yılına kadar ıslah amaçlı saf ırklara dönüştürerek yaptığımız suni tohumlamaların oranları %70-80 iken, tabii tohumlamanın serbest kalması sebebiyle suni tohumlamaların oranı %30'a düşmüştür. 2000 yılından beri ıslah amaçlı yapmış olduğumuz çalış-

malarımız, suni tohumlama cazibesini kaybettiği için hayvan ırkının melezleşmeye doğru gittiği gözlenmiştir. Soy kütüğü ve yıllık aidat tahsilatı konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır. Üyelerimizin doğan buzağları ile üye olmayan kişilerin doğan buzağları arasındaki destek farkı 175 liradır. Üye olanların soy kütüğü işlemlerinin olmazsa olmazı tohumlama ücretleri, Birliğe ödenen yıllık aidatlar bu farka denk gelmektedir. Kısacası Birliğimizin 2016 yılından önceki üyelerimizin gözündeki konumunu özlemekteyiz. Üyelerimiz 2016 yılından önceki yaşa-

dıkları üye olmanın farkını özlemektedirler.

Gelecek dönemki projelerinizden bahsedebilir misiniz?

Birliğimizin amacı olan ıslah çalışmaları ve soy kütüğü çalışmalarımızda Bakanlık nezdinde önemsenip hayvancılığın geleceği bakımından Birliklerin çalışmalarının önemli olduğu bilinmesi gerekmektedir. Süreç bu şekilde ilerlerse Birliğimizin gelecek yıllardaki durumunu ve yetiştiriciler gözündeki değerini kestiremiyoruz.

YALOVA DSYB ÜYESİ AHMET TEZCAN'DAN İŞLETMESİ HAKKINDA BİLGİLER ALDIK

Yetiştirici olmaya nasıl karar verdiniz? Kaç baş hayvanla başladınız, bu gün kaç baş hayvanınız var?

Babadan gelen hayvancılığa kardeşlerimle birlikte aile işletmesi olarak devam etmekteyiz. Daha önceden bitkisel üretime ek olarak küçükbaş hayvancılık ve 5-10 baş sığira baktığımız işletmemizi genişleterek şu anda 40 başa yakın anaç sığırımızın yanında besicilikte yaparak Kurban Bayramı için 150 başa yakın kurbanlık yetiştiriyoruz.

Hayvan sayınızı arttırmayı, işletmenizi büyütmeyi nasıl başardınız? Bu süreçte size yardımcı olan faktörler neydi?

Büyümemize en büyük katkı senelik kurban kesimlerimizden elde ettiğimiz gelirlerimizdir. Zamanla çiftliğimizin kapasitesini arttırarak hayvan sayımızı çoğaltmış olduk. Aile bireylerinin de hayvancılık işinden anlaması sektörde genişlememiz konusunda etkili oldu.

İşletmenizi kurarken ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Sizin için en büyük güçlük neydi?

İşletmemizi genişletirken birçok şeyden fedakârlık ederek hayvanlarımıza refah bir yaşam alanı oluşturmaya çalıştık. Bulduğum bölge itibarıyla meralarımızın yok denecek kadar az olması, arazimizin kısıtlı olması nedeniyle yem ihtiyaçlarını %50 dışarıdan temin ettiğimiz için ve güncel zamlarla maliyetlerinin pahalı olmasından ötürü zorlanmaya başladık. Son krizler ve zamlar yaşadığımız sıkıntıların başında geliyor.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine ne zaman ve neden üye oldunuz?

Yalova İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin kurucu üyesiyim. Daha önceden diğer illerde kurulan Birlikler hakkında yeterince bilgi sahibiydim. Bakanlığın desteğinden faydalanabilmek için Birliğe üye olmak gerekiyor-

du. Bunun üzerine diğer kurucu üye arkadaşlarımla birlikte maddi ve manevi olarak menfaatlerimizin olacağını düşünerek Birliğimizin kuruluşuna karar verdik.

Birliğe üye olmanızın size en büyük faydası nedir?

Hayvan kayıtlarımızın sağlıklı tutulması, üye olduğum için suni tohumlama ücretlerinin az olması ve fikir alışverişi olmasıdır.

Merkez Birliği ve diğer İl Birliklerinin faaliyetlerinden haberdar mısınız?

Birliğimiz İl Tarım ve Orman Müdürlüğü binasında olduğu için günlük gelişmelerden, yapılan çalışmalarından, projelerden haberdar oluyoruz. Ayrıca Birlik tarafından gönderilen mesajlar ile, suni tohumlama ve kulak küpesi takma işlemi için gerçekleştirilen çiftlik ziyaretleri sırasında

sohbet esnasında, gerçekleştirilen toplantılar ile yapılacak olan projelerden haberdar oluyoruz. 3 ayda bir yayınlanan Merkez Birliği dergisinden ve sosyal medyadan bilgi alıyoruz.

Bölge olarak yaşadığınız en büyük sıkıntı (hastalık vb) nedir? Bu sıkıntılar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

İşletmemi kendi imkanlarımla sürekli dezenfekte ederek, çevresini kireçleyerek birçok tehditten çiftliğimi korumaya çalışıyorum. Gerekli önlemi aldığım için dışardan kontrollü bir şekilde kurban için hayvan aldığımında sorun yaşamıyorum.

İlinizde yetiştirici olmanın farkı nedir sizce? Olumlu ve olumsuz taraflarını sıralamanızı istesek neleri sayarsınız?

Yalova ilinde hayvancılık yapmanın zorluklarıyla birlikte güzel yanları da var. Zorluklarından bahsedecek

olursam; mera sorunumuz, yüzölçümü-mümüzden dolayı arazilerimizin kısıtlı olması; arazilerimizin hisseli oluşları, hayvanlarımız sayısından dolayı süt miktarımızın az olması sebebiyle süt fabrikalarının işletmemizde üretilen sütü almak için bizi biraz uğraştırmalarını sayabilirim. Güzelliklerine gelecek olursak; Yalova'da ulaşım sorunu olmaması, işletmelerin birbirine yakın oluşu, dışarıdan yem temini konusunda maliyetlerimizi düşürmek amacıyla Birliğimizin öncülüğünde diğer işletmeler ile toplu halde alınmasına imkan sağlanması yani birlik beraberlik içinde çalışmamızdır. Yazın nüfusumuzun artmasından dolayı dondurma işletmelerinin süt ihtiyaçlarını karşıladığımız için sütümüzün değeri artmaktadır.

Yılda kaç buzağı alıyorsunuz? Bunların kaçını yaşıyor?

İşletmemizde yıllık 20-25 buzağı doğumu gerçekleşiyor. Bunların 1-2 tanesinde ne yazık ki ölüm gerçekleşiyor.

İşletmenize ait kayıtları nasıl tutuyorsunuz? Soy kütüğü kayıtlarını sürü idaresinde kullanıyor musunuz? CİBİS'ten (Çiftlik Bilgi Sistemi) faydalanıyor musunuz?

Kayıtlarımızı kendi işletme defterimizde tutuyoruz. Yalova DSYB'den aldığımız raporlar ile kayıtlarımızı güncelliyoruz. İşletmemin içinde düzenlediğim kayıt tahtam var. Bu tahtada kızgınlık gösteren, tohumlanan, kuruya çıkan hayvanların hepsini buraya kayıt ediyorum. Birlikten aldığım raporlar ile karşılaştırarak kayıtlarımızı güncelliyorum. İstedğim anda Birlikten gerekli bilgileri alabildiğim için CİBİS kullanmaya gerek duymuyorum.

Bildiğiniz üzere sürünün devamlılığı için üreme çok önemli. Üreme ile ilgili sorunlar yaşıyor musunuz? Bu sorunlar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

İşletmemize uzun yıllardır hizmet veren Birliğin işletmelere hâkim olan veteriner hekim ve tohumlama personelleri ile iştişare yaparak sorunlarımızı minimuma indirmeye

çalışıyoruz. Zorlandığımız konularda Birliğimizin vasıtasıyla Bursa'da Uludağ Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi'ndeki hocalarımız ile iletişime geçerek bilgi alışverişi yapıyoruz.

Suni tohumlama boğası seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?

Suni tohumlama boğalarında özellikle ayak ve meme özelliklerine dikkat ediyorum. Yalova İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin elinde bulunan kataloglar aracılığı ile Birliğimizden aldığımız öneriler aracılığıyla son kararı veriyoruz.

Daha genel olarak konuşursak Türkiye'de hayvancılık konusunda ki sorunlar neler? Süt fiyatları ya da ithal hayvanlar sizde tedirginlik yaratıyor mu?

Türkiye'de yetiştiricilerin büyük bir kısmı önünü göremiyor. Maliyetlerimizin başında yer alan yem, mazot ve elektrik fiyatları artıyorken aynı artışı süt fiyatlarında göremiyoruz. Dolayısıyla bu durum bizleri olumsuz etkiliyor ve gelecek kaygısına kapılıyoruz. Sütte hiçbir değişim yok ve bu durumda süt üreticileri ne kazanabilir ki. Yan gelir olarak kurban, besi faaliyetlerimizi yıllıkta olsa gelirlerimize ekliyoruz. Yalova'da hayvancılığımızın az olması ve artık aile işletmelerimizin yavaş yavaş bırakması sebebiyle köylerde yapılan yetiştiriciliğin yok olması söz konusu. Bizler yetiştirici olarak aile işletmesiyiz. Bu kadar zorluklara karşı yetiştiriciliğimizden henüz vazgeçemedik. Ama çocuklarımız için aynı şeyi düşünemiyorum. Çocuklarımız asgari ücretle başka işlerde çalışmayı tercih ediyorlar. Bu sebeplerden dolayı çevremizdeki birçok işletmelerin hayvanlarını satarak kapandığına şahit oluyoruz. Bizler üretimden çekilirsek dışarıya bağımlı bir ülke haline geliriz. Hayvancılık yem bitkisi olmadan olmuyor. Yem bitkilerinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Yem desteğini arttırarak fabrika yemine bağımlılığımızı azaltma çalışmalarının yapılması gerekiyor. Bu gidişle Türkiye hayvancılığının artık zor şartları yetiştiricilerimizi yani bizleri sıkıya başladı. Hayvancılığı

birakan bir işletme bir daha kesinlikle geri dönmez. Çünkü rahatlığa alışır. Hayvancılık yapmak eş, çoluk, çocuk 24 saat hizmet gerektirir.

Yetiştiriciler yem fiyatlarının artmasından şikâyetçi, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bu konuda bütün yetiştiricilerimiz gibi aynı mağduriyetten şikâyetçiyim. Tabii ki Yalova olarak bölgemizde yemlerimiz il dışından geldiği için transfer maliyetleriyle birleşerek yem maliyetleri daha da artıyor. Süt fiyatlarının düşük olması da gelirimizi düşürüyor. Bu durum bizleri sürekli geriye doğru götürmektedir ve bitiş noktasına gelmek üzereyiz. 24 saat bunca fedakârlıkların karşılığı böyle olmamalı diye düşünüyorum.

Bu işe yeniden başlarsanız nelere dikkat edersiniz? Hangi konularda daha dikkatli olursunuz?

Hayvancılığa başlarken bölge, mera, yer konumu göz önüne alınarak üretim yapabileceğim ulaşım, konaklama, pazarlama, yem tedariklerimizi kolay yapabileceğim bölgeleri seçmek gerekli.

Bu işe yeni başlayacak üreticilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Türkiye'de şuan ki hayvancılık politikasını düşünürsek ben bu işe hiç başlamam çocuklarıma da, başlayacak olan arkadaşlara da tavsiye etmem. Bir insanın batmasını zarar etmesini istiyorsak tavsiye ederim. Bu da bir gerçektir. Çiftçinin akıtmış olduğu alın terinin hepsi helaldir. Bilhassa gecesini gündüzünü katarak hiçbir sosyal faaliyetleri olmayan sosyalleşemeyen insanın düğünü olmaz, cenazesini olmaz, tatili olmaz, gecesini gündüzü olmaz hep hayvanının yanında olmak zorundadır. Hayvancılık kolay bir iş değildir bu zorluklara karşı anca işi seven insan yapar. Bu dönemde zorluklara karşı faaliyetlerini yürütenlerinde Bakanlık tarafından ödüllendirilmesi lazım.

YALOVA DSYB ÜYESİ EMİN KURUOĞLU'DAN İŞLETMESİ HAKKINDA BİLGİLER ALDIK

Yetiştirici olmaya nasıl karar verdiniz? Kaç baş hayvanla başladınız, bu gün kaç baş hayvanınız var?

Çiftliğimizde kardeşler olarak senelerdir tarım ile uğraşıp hayvancılığımızı devam ettirmekteyiz. Küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığı ailecek işletmekteyiz. Sektöre başladığımızda büyükbaş hayvanlarımız 3-4 baş iken şu anda 80 baş civarında anaç sığırimız bulunmaktadır. Ayrıca Kurban Bayramında kesilmek üzere 120 başa yakın besi hayvanlarımız bulunmaktadır.

Hayvan sayınızı arttırmayı, işletmenizi büyütmeyi nasıl başardınız? Bu süreçte size yardımcı olan faktörler neydi?

Ailemiz genişlediği için giderlerimize gelir sağlamak için yıl içerisinde işletmemizi büyütme zorundaydık. Büyümemizde en büyük katkı geçmişte süt hayvancılığıydı. Onların katkısını unutamayız. Çoluk çocuğumuzu süten kazandığımız parayla büyüttük, okuttuk. Ama süt üretimi şu anda zarar noktasında olduğundan besi satış ve kesimine yönelerek işletmemizi bu kriz döneminde ayakta tutmaya çabalıyoruz. Tabii ki aile bireylerinin hayvancılıktan anlaması bizim işlerimizi daha çok kolaylaştırıyor.

İşletmenizi kurarken ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Sizin için en büyük güçlük neydi?

Çiftliğimizde canlı hayvan baktığımız için 24 saat gözlerimizin üzerinde olması lazım. 2020 yılında heyelan neticesinde ahırım yıkıldı ve hayvanlarımızın bazılarının zarar gördü. Kısa bir sürede hiçbir yerden maddi yönden destek almamız mümkün değildi. Çünkü işletmemiz ruhsatlı değil aile işletmesiydi. Yalova ilindeki bütün

işletmeler %97'si aile işletmeleridir. Kendi imkanlarımızla güzel bir ahır yaptık 400 başa hitap ediyor şurada. Arazimizin, meralarımızın kısıtlı olması nedeniyle yem ihtiyacının %50 dışarıdan temin ettiğimizden dolayı masraflarımız son krizlerin etkisiyle bizleri çok zora sokmaktadır.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine ne zaman ve neden üye oldunuz?

Birliğe üye olmamın en büyük sebebi; üye olanlar ile üye olmayanlar arasındaki suni tohumlama ücret farkı, hayvan kayıtlarımızın tutulması, devletimizin verdiği desteklere Birliğin aracı olmasıydı. Maddi ve manevi yönden bize desteklemelerin katkıları yansiyordu. 2016'a kadar menfaatlerimiz oldu ancak şu anki durum üye olanla üye olmayanın arasında elde

tutulabilir bir farkın olmadığını Birlik yönetimi de bizlerde biliyoruz.

Birliğe üye olmanızın size en büyük faydası nedir?

Kayıtlarımızın tutulması, suni tohumlama ücretinin farklı olmasıdır.

Merkez Birliği ve diğer İl Birliklerinin faaliyetlerinden haberdar mısınız?

Basın, dergi ve sosyal medya aracılığı ile haberdar oluyorum.

Bölge olarak yaşadığınız en büyük sıkıntı (hastalık vb) nedir? Bu sıkıntılar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

Kendi imkanlarımla dezenfekte ediyorum. Genel olarak kireçleme yapıyorum.

İlinizde yetiştirici olmanın farkı nedir sizce? Olumlu ve olumsuz taraflarını sıralamanızı istesek neleri sayarsınız?

Yalova'da hayvancılık yapmak zorlukları arasında tarımsal yüzölçümü az olup meraların olmamasını ilk sırada söyleyebiliriz. Ayrıca yemlerimizin bir kısmını dışarıdan temin ettiğimizden haliyle fiyat farkı olmasından dolayı zorluklarımızı arttırıyor. Aile işletmesi olarak evlerimiz yakın olduğu için rahat şekilde birbirimize ulaşabiliyor ve ailece 24 saat çalışmalarımızı yapabiliyoruz.

Yılda kaç buzağı alıyorsunuz? Bunların kaçını yaşıyor?

Yıllık 50-60'a yakın buzağı doğuyor fakat doğumdan sonra 3-5 tanesinde ölüm gerçekleşebiliyor.

İşletmenize ait kayıtları nasıl tutuyorsunuz? Soy kütüğü kayıtlarını sürü idaresinde kullanıyor musunuz? CİBİS'ten (Çiftlik Bilgi Sistemi) faydalanıyor musunuz?

Kayıtlarımızı kendi tuttuğumuz defter ile yapıyoruz. Tohumlama, süt, gelir gider rakamlarını kendi imkânlarımızla kayıt altına alıp Birliğin tutmuş olduğu soy kütüğü raporları ile karşılaştırıyoruz. Çiftlik Bilgi Sistemini (CİBİS) kullanmıyorum. Birlik benim adıma yapıyor. Bilgi ihtiyacı olduğunda Birliği arayarak öğrenebiliyorum.

Bildiğiniz üzere sürünün devamlılığı için üreme çok önemli. Üreme ile ilgili sorunlar yaşıyor musunuz? Bu sorunlar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

İşletmemizde suni tohumlama yaptırıyoruz. Uygun spermaları kullanıyoruz. Yıllardır hizmet veren ve artık bir aile ortamı içinde olduğumuz birliğin tohumlamaları yaptırıyoruz. Personeller ile istişare yaparak sorunlarımızı en aza indirmeye çalışıyoruz. Tohumlamada tabii ki sıkıntılar ya-

şıyoruz. Ama iklim şartları, hayvanlarımızın verimli oluşu, maliyetlerin artmasından dolayı hayvanlarımıza yeterince kaliteli yemi temin edemediğimizden dolayı da döl tutmalarında sıkıntılar yaşıyoruz bunları da eklemek isterim.

Suni tohumlama boğası seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?

Suni tohumlamada Birliğin tohumlamacılarına güveniyoruz. Tavsiyelerine uyuyoruz.

Daha genel olarak konuşursak Türkiye'de hayvancılık konusunda ki sorunlar neler? Süt fiyatları ya da ithal hayvanlar sizde tedirginlik yaratıyor mu?

Türkiye'de son 3 senedir hayvancılık yapmak zor bir durum. Yem, mazot, elektrik başta olmak üzere girdilerimizin çok pahalı olması bu işi yapmanın, bırakın konumuna getirmektedir bizleri. Yalova'da hayvancılığın az olması diğer illere baktığımız zaman büyük illerin ilçesi kadar. Yetiştiriciler olarak yavaş yavaş bu zamlardan dolayı nereye kadar gideceğini düşünüyoruz. Bu zorluklara karşı üretmekten yetiştirmekten vazgeçmedik. Çocuklarımız aynı şeyleri düşünmüyor. Başka yerlerde çalışmak istiyorlar. Hayvancılığı yapan son kuşağımız bizler. Bizler bırakırsak soframızdaki hayvansal ürünlerin tamamı açık ve net olarak söylüyorum yurtdışından gelecektir. Bu hayvancılıkta mayıs kokusu farklı bir kokudur. Bu kokuyu çocukluk yaşında alırsan yaparsın, bırakamazsın. Yeni nesle de bu kokuyu koklatamadığımızı göre çocuklarımız için bu iş düşünülemez hale geliyor. Aile işletmeleri bu konuda çok önemlidir. Aile işletmelerine kesinlikle destek verilmesi gerekmektedir. Büyük işletmeler zarar ettikleri an bırakırlar bizler zarar etsek dahi hayvanlarımızdan vazgeçemiyoruz.

Yetiştiriciler yem fiyatlarının artmasından şikâyetçi, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Kesinlikle şikâyetçiyiz. Yem zamlarının yüksek, süt fiyatlarının ise düşük olmasından dolayı gelirlerimiz fazlasıyla düştü. İşletmemiz son 3-4 senedir geriye doğru gitmektedir. Açıkçası sermayeden yemeye başladık. Ailece fedakarlık yapmanın, hizmet etmenin karşılığı keşke böyle olmasa.

Bu işe yeniden başlarsanız nelere dikkat edersiniz? Hangi konularda daha dikkatli olursunuz?

Hayvancılığa başlarken öncelikle pazar araştırmasına bakarım, sonrasında yapacağım hayvan türüne göre maliyetlerimin ne olacağını baştan hesaplarım. Yemleri dışardan almak yerine, yetiştirebileceğim bir bölge seçerim.

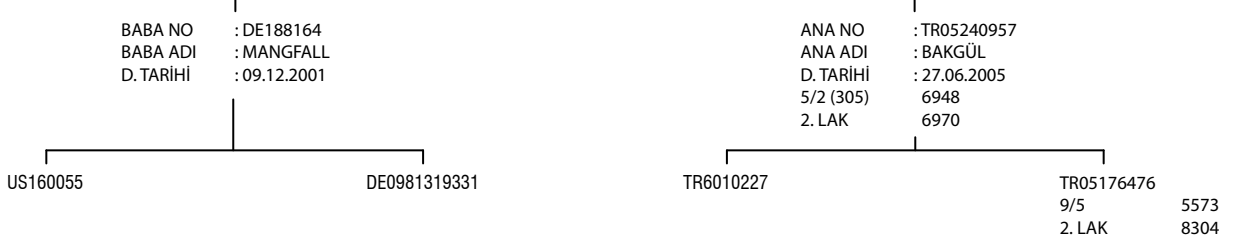
Bu işe yeni başlayacak üreticilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Türkiye'de hayvancılığın bitme noktasına geldiği kaçınılmazdır. Maliyetlerimizin yüksek oluşu ve bunun önüne geçilememesi, ürettiğimiz süt ve etlerimizi satma noktasında alıcıların nazlanarak hiçbir değeri mevcut olmayan fiyatlarla karşılaşmak bizleri hepten yıldırdı. Alın terimizin karşılığı bu olmamalı. Etrafımızdaki eş-dostta bunları görüyor. Bunları göre göre bu sektöre gireceğini zaten düşünmüyorum. Bilhassa geçemizi gündüzümüzü katarak gerekirse hayvanlarla birlikte ahırda yatarak yaşamımızı sürdürdüğümüz bu hayvancılık işletmemizde bu dönemde gerçekten çok zorlanıyoruz. Tüm zorluklara rağmen, zararda etsek geriye de gitsek hayvancılık bir aşktır, sevgidir. Nereye kadar gideceğiz bilmiyoruz bu konuda da yapanları ödüllendirmek gerekir.

YETİŞTİRİCİLERİMİZİN HİZMETİNDE... TÜRKİ

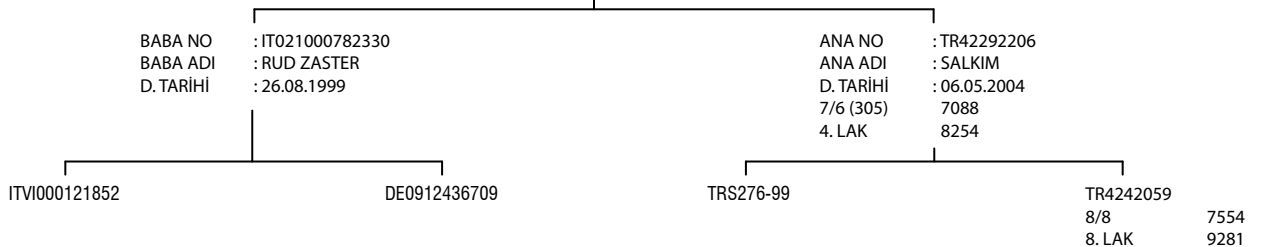
SARP TR05649744

D. Tarihi : 11.03.2010
Yetiştirici : AMASYA-TİM

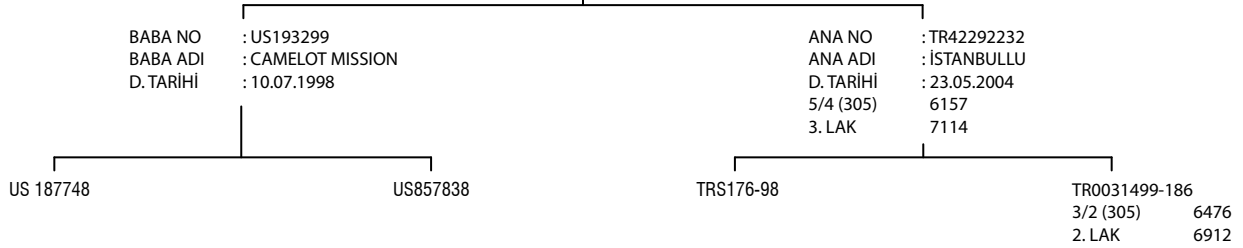
PAKDİL TR421490529

D. Tarihi : 08.12.2009
Yetiştirici : ALTINOVA - TİM

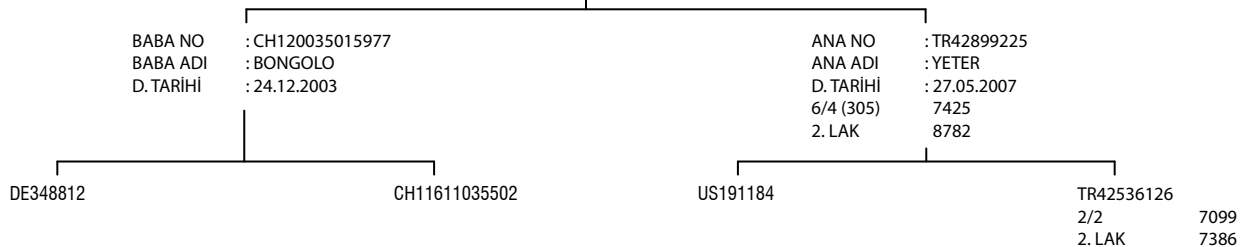
KUBİLAY TR421698013

D. Tarihi : 08.01.2010
Yetiştirici : ALTINOVA-TİM

YİĞİT TR422463309

D. Tarihi : 27.11.2013
Yetiştirici : ALTINOVA-TİM

Doç. Dr. Serdar DURU
Bursa Uludağ Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Zootečni Bölümü

SIĞIRLARDA ISI STRESİNİN SÜT VERİMİNE ETKİSİ

GİRİŞ

Bu makale iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sığırlarda süt verimini etkileyen faktörler, sığırların ideal çevre şartları, sığırların vücut sıcaklığını koruma yolları, ısı stresinin oluşumu ve ısı stresinin belirlenmesi hakkında kısa bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ise Bursa'da bir süt sığırcılığı işletmesinde ısı stresinin etkilerini belirlemek için yapılan bir araştırmanın sonuçları özetlenmiş ve ısı stresine karşı alınacak önlemler hakkında bilgiler verilmiştir.

SÜT VERİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER NELERDİR?

Süt verimi genetik ve çevresel faktörlerin etkisiyle oluşmaktadır. Bu faktörlerin etki düzeylerinin ve yönlerinin bilinmesi, sürüde süt veriminde istenilen düzeye ulaşılmasına yardımcı olur. Sığırlarda süt verimini çeşitli çevre faktörleri etkilemektedir.

Bu faktörler arasında;

- İneğin ırkı,
- Bakım,
- Besleme,
- Su tüketimi,
- Barındırma,
- Hayvanın sağlığı,
- Hava sıcaklığı ve nemi,

- İneğin yaşı,
- Laktasyon (sağım) dönemi,
- Süt veriminin devamlılık derecesi olan persistensinin etkisi,
- Gebelik,
- Kuruda kalma süresi,
- Sütteki yağ oranı,
- Sağım zamanı ve günlük sağım sayısı sayılabilir.

SIĞIRLAR İÇİN UYGUN ÇEVRE KOŞULLARI NELERDİR?

Süt sığırları için uygun çevre koşulları arasında sıcaklık ve nem öne çıkmaktadır. Bu iki bileşenin birbirine göre durumu hayvan üzerinde farklı etkilere neden olmaktadır. Özellikle yüksek sıcaklık ve oransal nemin sığırlar üzerindeki olumsuz etkisi daha da belirgindir.

Sığırların vücut sıcaklığındaki değişimlerin minimum olduğu ve vücut sıcaklıklarını dengede tutabildikleri en uygun bölge "termonötral bölge" olarak tanımlanmaktadır. Bir başka deyişle "termal rahatlık bölgesi" olarak nitelenebilecek bölge, sığırların soğuk ve sıcak ısı derecelerinden etkilenmediği sıcaklık aralığını ifade etmektedir.

İrklara ve yaşa göre değişmekle birlikte süt inekleri için en uygun çevre koşullarının, yaklaşık 10-15 °C çevre sıcaklığı, %60-70 oransal nem, orta derecede solar radyasyon ve 5-8 km/h rüzgâr hızı olduğu belirtilmektedir.

SIĞIRLAR VÜCUT SICAKLIĞINI NASIL KORUR?

Diğer çiftlik hayvanlarında olduğu gibi sığırlar da çevre sıcaklığının değişmesine karşın vücut sıcaklığı, kan basıncı asit-baz dengesi gibi termal, kimyasal ve dolaşımsal olayları belli bir düzeyde tutma yeteneğine sahiptirler.

Sığırlarda ısı üretiminin iki temel kaynağından biri **rumen fermantasyonu diğeri hücre metabolizmasıdır**. Sığırlarda ısı kaybı **buharlaşma ve buharlaşma dışı** olarak iki temel yolla sağlanır.

Buharlaşma ile ısı kaybı yolları

- 1) Solunum yollarıyla sağlanan buharlaşma.** Çevre sıcaklığının artışıyla, sığırlar solunum sayısını artırarak ısı kaybetmeye çalışırlar.
- 2) Terlemeyle sağlanan buharlaşma.** Bu yolla ısı kaybı ter bezlerinin sayısı, çevre sıcaklığı ve nemi gibi faktörlere bağlı olarak değişir. Ancak sığırların atlar kadar terlemedikleri bilinmektedir.

Buharlaşma dışı yollarla ısı kaybı

- 1) Radyasyon (ışınım):** Hayvanların vücutlarına göre daha soğuk olan yüzeylere doğru ısı yaymalarıyla oluşan ısı kaybı.
- 2) Konveksiyon (taşınım):** Hayvanların vücudunu çevreleyen ve deriye temas eden sıcak havanın, doğal ya da yapay olarak sağlanan rüzgâr gibi etkenlerle yerini daha serin bir havaya bırakmalarıyla oluşan ısı kaybı.
- 3) Kondüksiyon (iletim):** Sığırların doğrudan temas ettikleri ve vücutlarına göre daha serin yerlere verdikleri ısıyla oluşan ısı kaybı.

ISI STRESİ NASIL OLUŞUR?

Isı stresi sıcaklık, oransal nem, güneş (solar) radyasyonu, rüzgâr hızı ve yağış gibi çevresel faktörlerin etkileşimiyle oluşmaktadır. Hayvanlar yemle aldıkları enerjinin bir kısmını ısıya dönüştürürler. Normal vücut sıcaklığını korumak için bu ısı çevreye yayılmak zorundadır. Yüksek sıcaklık ve nem ile birlikte yoğun güneş radyasyonu ısı kaybını zorlaştırır, bunun sonucunda hayvanlar özellikle yaz aylarında vücut sıcaklığını ayarlamakta güçlük çekerler.

ISI STRESİ NASIL BELİRLENİR?

Isı stresine maruz kalan ineklerde kuru madde tüketimi, ağırlık artışı, döl ve süt verimi azalırken, hastalık riski artmaktadır. Isı stresi sonucunda süt sıcaklığının arttığı da bildirilmektedir. Süt sığırları soğuk stresine göre ısı stresinden daha fazla etkilenmektedir.

Isı stresini belirlemenin bir yolu da rektal sıcaklığı ölçmektir. Rektal sıcaklığın ısı stresinin önemli bir göstergesi olabileceği ve sığırda dayanma/ısı toleransı özelliği olarak seleksiyon programlarında yer alması gerektiği belirtilmiştir. Sığırların normal vücut sıcaklığı 38.5 °C civarındadır. Eğer hayvanın

başka bir hastalığı yoksa ve özellikle sıcak ve nemli günlerde öğleden sonra vücut sıcaklığı 39 °C veya üstünde ise ısı stresinden etkilendiği düşünülebilir.

Isı stresine maruz kalan hayvanlarda;

- Yem tüketimi azalır,
- Soluk alıp verme hızı artar,
- Süt verimi ve döl verimi düşer,
- Hayvanların barınakta gölge veya ıslak yerlerde yığıldığı görülür,
- İleri derecede stres durumunda ağız açık solunum ve köpük çıkarma görülür.

SICAKLIK NEM İNDEKSİ (SNI) NEDİR?

Isı stresini oluşturan faktörleri birlikte ifade etmek için her faktörün farklı katsayılarla yer aldığı tek bir değer elde edilmektedir. Sığırlarda ısı stresinin etkisini belirlemek için birkaç indeks geliştirilmiştir. Bunlardan birisi güneş radyasyonu, rüzgâr hızı ve oransal neme göre düzeltilmiş sıcaklıklardan oluşan "kapsamlı iklim indeksi"dir. Bununla birlikte sıcaklık ve bağıl neme dayanan Sıcaklık Nem İndeksi (SNI, Temperatue Humidity Index, THI) yaygın olarak kullanılmaktadır.

Nemli bölgelerde neme daha fazla ağırlık veren, yarı kurak bölgelerde ise hava sıcaklığına daha fazla ağırlık veren indekslerin kullanılması gerektiği bildirilmektedir. Bu indekslerin amacı; yetiştiricileri ısı stresinin görülebileceği sıcaklık ve nem değerlerini belirlemek ve gerekli önlemlerin alınması için uyarmaktır.

BURSA'DA ISI STRESİNİN SÜT VERİMİNE ETKİSİ

Türkiye'de sığır yetiştiriciliğinde ısı stresi sadece güneydeki sıcak illerin sorunu olmaktan çıkmış, Bursa'da da önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu nedenle Bursa'da sığırlarda ısı stresinin günlük süt verimine etkisi ve ineklerin strese girdiği kritik eşik SNI değeri bir araştırmada incelenmiştir.

Bu amaçla Bursa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üyesi bir işletmede yetiştirilen Siyah Alaca ineklerin 1 Ocak 2010 ve 31 Aralık 2012 arasındaki günlük süt verimleri yıllarında 3 yıl boyunca izlenmiştir. İşletmede serbest duraklı yarı açık ahır mevcut olup, araştırma süresince ısı stresine karşı herhangi bir önlem alınmamıştır. Sığırlar ahır içinde ve dışındaki gezinme alanında serbestçe dolaşırken, benzer kaba ve yoğun yem oranları yaz kış değişse de bütün yıl boyunca komple rasyon (TMR) şeklinde verilmiş, içilebilir taze su her zaman sağlanmıştır. Üç yıl boyunca 212 inekten elde edilen 68113 günlük süt verimi değerlendirilmiştir. Sıcaklık Nem İndeksi aşağıdaki eşitliğe göre hesaplanmıştır.

$SNI = [0.8 * \text{Kuru Term. Sıc.}^{\circ}C] + [(Bağıl \text{ Nem}/100) * (\text{Kuru Term. Sıc.}^{\circ}C - 14.4)] + 46.4$

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

İşletmede günlük süt verimi için en küçük, en büyük ve ortalama değerler 3, 72 ve 29 kg'dır. Ortalama pik verime ulaşma süresi 67 gün ve pik verim ortalaması 35 kg'dır.

Bölgenin İklimsel Profili

Beklendiği gibi yaz aylarında bağıl nem azalırken sıcaklık ve SNİ artmıştır. Araştırmada SNİ'nin kritik değeri olan 70'e Mayıs ayında ulaşılmış ve ekim ayına kadar bazı günler bu seviyenin üzerinde seyretmiştir. Bursa'da Mayıs - Ekim ayları arasında SNİ değerlerinin yaklaşık %50'si 70 ve üzerindedir. Bu da ineklerin bu dönemin %50'sinde ısı stresinin etkisinde kaldığını göstermektedir.

Isı Stresinin Günlük Süt Verimine Etkisi

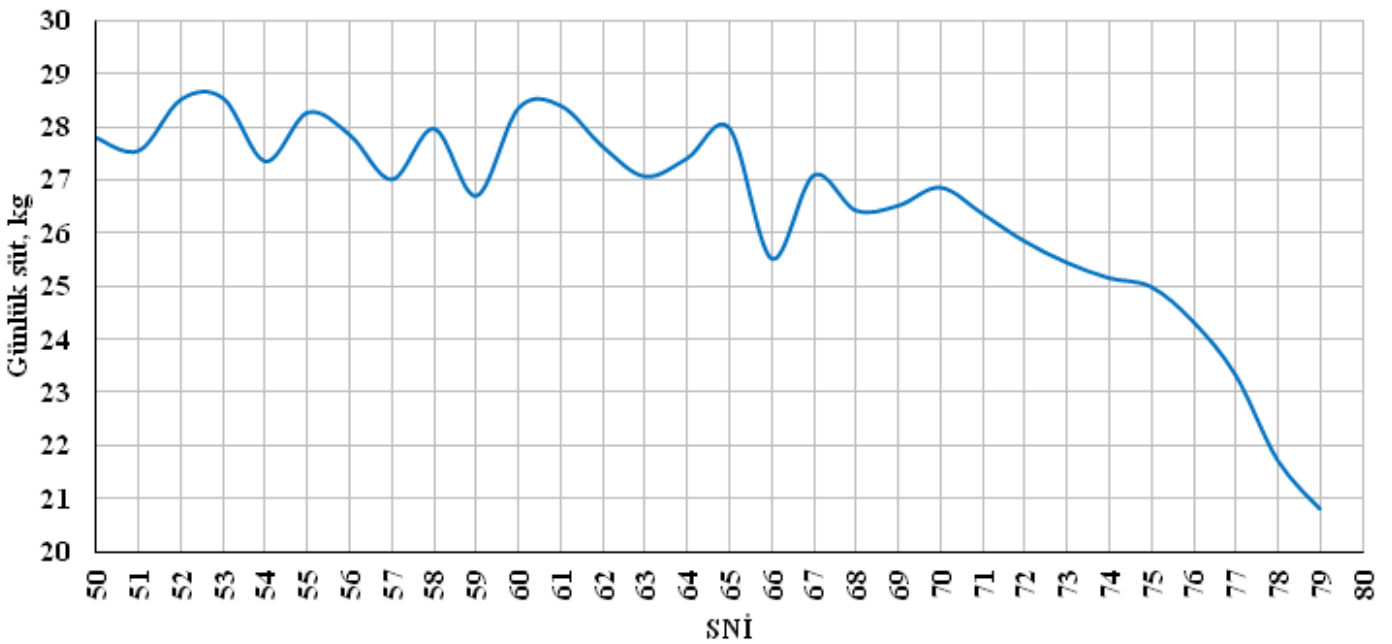
Isı stresinin etkisini gösterebilmek için Şekil 1 hazırlanmıştır. Şekilde SNİ 65-70'e kadar günlük süt veriminin 27-28 kg civarında olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, günlük süt verimi SNİ 65 değerinde azalmaya başlamıştır. Hayvanların konforlu oldukları üst sınırın SNİ 65 değeri olabileceği söylenebilir. Ancak SNİ 70 değerinden sonra günlük süt verimi telafi edilemez bir şekilde düşmeye başlamış ve 21 kg'a kadar düşmüştür. Bu nedenle hayvanların SNİ 70 değerinde ısı stresine girdikleri söylenebilir.

Farklı laktasyonlardaki ineklerin ısı stresine tepkileri de farklı olmaktadır. Araştırmada ilk laktasyondaki ineklerin SNİ artışına karşı daha dayanıklı olduğu görülürken daha yaşlı ineklerin daha dayanıksız olduğu belirlenmiştir. Süt veriminin günlük 35 kg'dan 45 kg'a çıkması halinde ineklerde stres eşiği sıcaklığının 5 oC azaltılması gerektiği bildirilmektedir.

Bazı SNİ değerlerini elde etmek için gerekli sıcaklık ve nem değerleri Şekil 2'de verilmiştir. Şekilde kritik değerler sarı ile belirtilirken, süt veriminin azalmaya başladığı ve ısı stresi başlangıcı kabul edilen SNİ 70 değeri ise turuncuyla gösterilmektedir.

Sıcaklık Nem İndeksi ve süt veriminin aylara göre değişimi ise Şekil 3'te verilmiştir. Görüldüğü gibi SNİ 65 değerine Mayıs ayında ulaşılmış ve aynı ay 72'ye kadar çıkmıştır. Süt verimi Mayıs ayına kadar 30 kg dolayında seyrederken düşmeye başlamış ve temmuzda 6 kg azalarak 24 kg'a düşmüştür. Bu sonuçlara göre, Bursa'da üç yıl boyunca Haziran ayının yarısında, Temmuz ve Ağustos aylarının neredeyse tamamında ineklerin ısı stresine maruz kaldığı söylenebilir.

İşletmede Mayıs-Kasım arasındaki toplam süt verimi kaybı inek başına yaklaşık 500 kg olarak hesaplanmıştır. Bu değer çığ süt fiyatı ve sağmal inek sayısı ile çarpılarak bir işletmenin ısı stresine bağlı süt verim kaybının değeri hesaplanabilir. Bunun yanına ısı stresine bağlı döl veriminde yaşanan kayıplar da eklendiğinde zararın boyutu daha da artar.

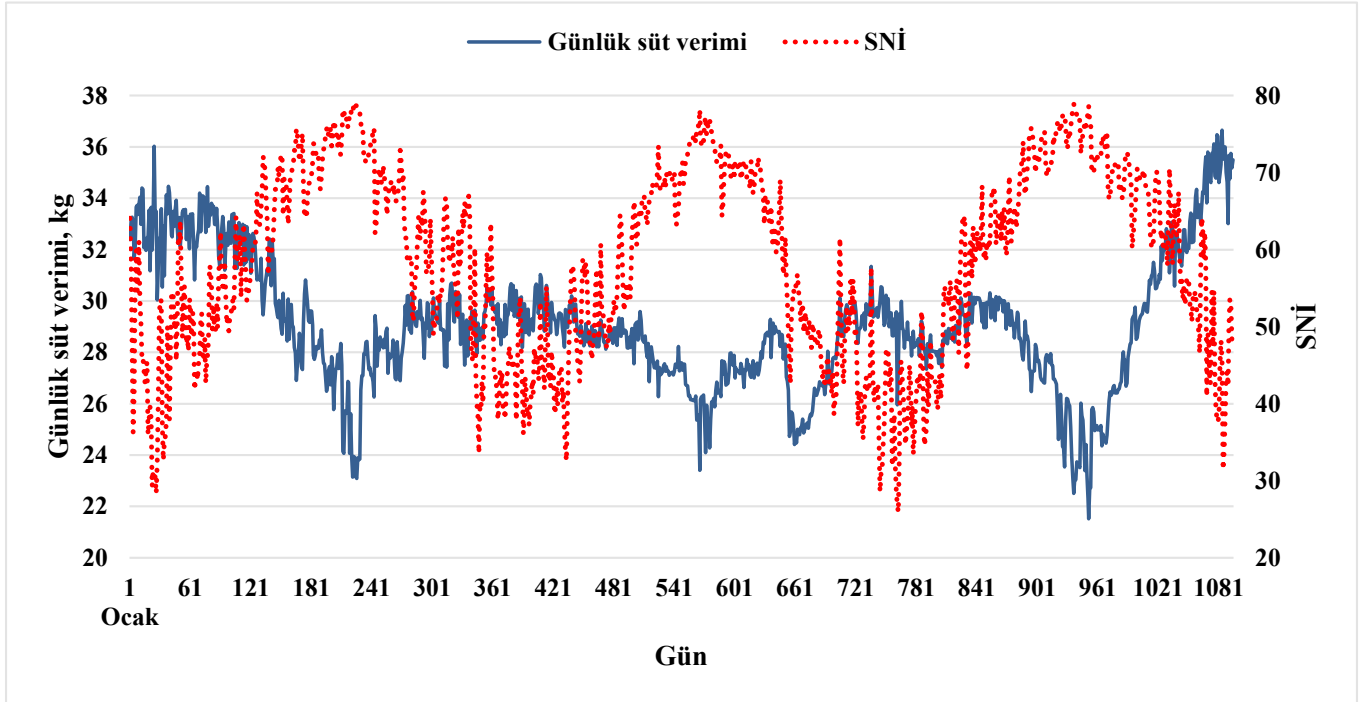

Şekil 1. Bursa'da çeşitli Sıcaklık Nem İndeksi (SNİ) değerlerinde günlük süt veriminin değişimi

		Nem, %																																								
		30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100					
Sıcaklık, °C	16	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61			
	17	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	63	63	63		
	18	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	
	19	63	63	63	63	63	63	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	
	20	64	64	64	64	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	66	66	66	66	66	66	66	66	66	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	68	68	68	68	68	
	21	65	65	65	66	66	66	66	66	66	66	66	67	67	67	67	67	67	67	67	68	68	68	68	68	68	68	68	68	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
	22	66	66	67	67	67	67	67	67	67	67	68	68	68	68	68	68	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
	23	67	68	68	68	68	68	68	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
	24	68	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
	25	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
	26	71	71	71	71	72	72	72	72	73	73	73	73	73	73	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74	74
	27	72	72	72	73	73	73	73	74	74	74	74	74	75	75	75	75	75	76	76	76	76	76	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77
	28	73	73	73	74	74	74	75	75	75	75	75	76	76	76	76	77	77	77	77	78	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79
	29	74	74	75	75	75	75	76	76	76	76	77	77	77	77	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79
	30	75	75	76	76	76	77	77	77	78	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79
	31	76	77	77	77	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79
	32	77	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79
	33	78	79	79	79	80	80	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81
	34	79	80	80	81	81	81	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
	35	81	81	81	82	82	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83

Şekil 3. Çeşitli sıcaklık ve nem değerlerine karşılık gelen SNI değerleri ve ısı stresi başlangıç noktaları

Şekil 4. Günlük süt veriminin Sıcaklık Nem İndeksine göre üç yıllık değişimi

ISI STRESİNE KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER NELERDİR?

Süt verimi kayıplarının yanı sıra döl veriminde meydana gelen kayıplar da düşünüldüğünde, ısı stresinin yol açtığı ekonomik kabın büyüklüğü daha iyi anlaşılabilir. Araştırma sonuçları süt sığırlarının sıcak çevrenin negatif etkisinin azaltılmasında gerekli önlemleri almaya katkıda bulunabilir. Ege ve Akdeniz iklimine benzeyen Bursa şartlarında ve benzer iklim özelliklerine sahip bölgelerde Siyah Alaca sığırlarda süt veriminin düşmeye başladığı kritik SNİ değerinin 65 olduğu söylenebilir. Ancak süt veriminin telafi edilemeyecek şekilde azalmaya başladığı eşik değerin 70 olduğu ileri sürülebilir.

İşletmelerde serinletme sistemlerinin sadece sıcaklığa bağlı olarak 25 °C civarında devreye girdiği bilinmektedir. Ancak 25 °C'nin altında da inekleri olumsuz etkileyecek SNİ değerlerine ulaşılabilir. Bu nedenle işletmelerin sıcaklıkla birlikte bağlı nemi de değerlendirmeleri ve buna göre önlem almaları daha yararlı olacaktır.

Isı stresine karşı alınacak önlemler arasında;

- Gölgelik yapılması,
- Yemin ve yemleme saatlerinin değiştirilmesi,
- Sürekli içilebilir su sağlanması,
- Çeşitli yem katkı maddelerinin kullanılması,
- Hayvanlara içilebilir nitelikte soğuk su verilmesi,
- Ahırlara duş veya fan konulması,
- Fanların otomatik devreye girmelerinde sıcaklığın yanında nemin de dikkate alınması ve
- Alınan önlemlerin etkinliğinin belirlenmesi sayılabilir.

Sonuç olarak sığırlarında ısı stresine karşı alınacak önlemlerin stresten kaynaklanan verim düşüşlerini önleyebileceği bilinmelidir. Bu nedenle özellikle SNİ 65-70'i bulduğu günlerde ısı stresine karşı mutlaka yeterli önlemler alınmalıdır.

KAYNAKLAR

Atasever S, Erdem H, Kul E (2004) Süt sığırlarında verim üzerine etkili bazı iklimsel stres faktörleri. 4. Ulusal Zootekni Bilim Kongresi. Sözlü Bildiriler. Cilt 1: 1-3 Eylül, Isparta, pp. 209-216.

Bakır G, Kaygısız A (2013) Milk Yield Characteristics of Holstein Cows and the Effect of Calving Month on Milk Yield. Kahramanmaraş Sutcu Imam University Journal Of Natural Sciences 16(1), 1-7.

Berman A (2005) Estimates of heat stress relief needs for Holstein dairy cows. Journal of Animal Science 83, 1377-1384.

Bernabucci U, Biffani S, Buggiotti L, Vitali A, Lacetera N, Nardone A (2014) The effects of heat stress in Italian Holstein dairy cattle. Journal of Dairy Science 97, 471-486.

Bohmanova J, Misztal I, Cole JB (2007) Temperature-humidity indices as indicators of milk production losses due to heat stress. Journal of Dairy Science 90, 1947-1956.

Bouraoui R, Lahmar M, Majdoub A, Djemali M, Belyea R (2002) The relationship of temperature-humidity index with milk production of dairy cows in a Mediterranean climate. Animal Resource 51, 479-491.

Brouček J, Ryba S, Mihina S, Uhrincat M, Kisac P (2007) Impact of thermal-humidity index on milk yield under conditions of different dairy management. Journal of Animal and Feed Science 16, 329-345.

Brügemann K, Gernand E, König von Borstel U, König S (2012) Defining and evaluating heat stress thresholds in different dairy cow production systems. Archiv Tierzucht 55, 13-24.

Dikmen S, Cole JB, Null DJ, Hansen PJ (2012) Heritability of rectal temperature and genetic correlations with production and reproduction traits in dairy cattle. Journal of Dairy Science 95, 3401-3405.

Duru, S (2018). Determination of starting level of heat stress on daily milk yield in Holstein cows in Bursa city of Turkey. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi, 65(2), 193-198.

Göncü S (2014) Sığır yetiştiriciliğinde Sıcaklık Stresi ve Alınabilecek Önlemler. <http://traglor.cu.edu.tr/objects/objectFile/bfsxdk-Dh-522013-23.pdf> [Erişim: 10 Kasım 2014]

İstanbuluoğlu E (2014) Süt İnekçiliğinde Isı Stresi Yönetimi. Damızlık Sığır Yetiştiricileri Dergisi September-November, 29-32.

Joksimović-Todorović M, Davidović V, Hristov S, Stanković B (2011) Effect of heat stress on milk production in dairy cows. Biotechnology in Animal Husbandry 27, 1017-1023.

Kadzere CT, Murphy MR, Silanikove N, Maltz E (2002) Heat Stress in Lactating Dairy Cows: A Review. Livestock Production Science 77, 59-91.

Linville DE, Pardue FE (1992) Heat Stress and Milk Production in the South Carolina Coastal Plains. Journal of Dairy Science 75, 2598-2604.

Mader TL, Davis MS, Brown-Brandt T (2006) Environmental factors influencing heat stress in feedlot cattle. Journal of Animal Science 84, 712-719.

Mader TL, Johnson LJ, Gaughan JB (2010) A comprehensive index for assessing environmental stress in animals. Journal of Animal Science 88, 2153-2165.

Ravagnolo O, Misztal I, Hoogenboom G (2000) Genetic component of heat stress in dairy cattle, development of heat index function. Journal of Dairy Science 83, 2120-2125.

West JW (2003) Effects of heat-stress on production in dairy cattle. Journal of Dairy Science 86, 2131-214.

West JW, Mullinix BG, Bernard JK (2003) Effects of Hot, Humid Weather on Milk Temperature, Dry Matter Intake, and Milk Yield of

TR174850M / GÖNÜLLÜ

TR22317579 / HACIUMUR

TR59179524 / BİÇER

TR16136228 / ALDO

TR4204347 / SALİM

TR19754540 / GÜNEŞ

TR3910381 / KÖKTÜRK

TR09333940 / YENİCELİ

TR15555010 / FIRTINA

TR16125834 / OYLAT

TR59164580 / SERTKAYA

TR22317071 / SERT

TR103170E / GÖKHAN

TR161715A / PAŞA

TR16221200 / SADIATA

TR1630560 / KORU

TR15642111 / KOZLUCALI

TR0998823 / SEYMEN

TR10389112 / ERTAN

TR16127770 / GARİP

Dr. Öğretim Üyesi Onur ŞAHİN
Muş Alparslan Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi
Hayvansal Üretim ve Teknolojileri Bölümü

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ SOY KÜTÜĞÜ KAYIT SİSTEMİNİN HEDEFİ DEĞİL, ARACIDIR!

Türkiye'deki sığırların genetik ıslahı konusunda Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin vermekte olduğu mücadeleye on altı yılını geride bırakmıştır. Bu süreçte **çiğ süt piyasa istikrarında yaşanan problemlere rağmen, Yetiştirici Birliklerinin kurumsallaşma başta olmak üzere genetik ve çevresel ıslah konularında ortaya koymuş oldukları gelişme takdire değerdir. Bu gelinen seviye yeterli mi? Hedeflenen noktaya ulaşıldı mı?** Sorusuna "evet" cevabını vermek, ıslah çalışmalarında son noktaya gelindiği anlamı taşır ki; ele alınan verim açısından sığırlar arasında geniş bir farklılığın olduğu sürülerde ıslah çalışmalarının tamamlanmasından bahsetmek mümkün değildir.

Etkin bir ıslah çalışması, merkezde ülkesel politikaları hazırlamak ve uygulamakla yükümlü kamu kesimi ile işin sorumluluğunu üstelenerek yürüten

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin, kırsalda ise bizzat ıslah çalışmalarına temel olacak faaliyetleri yürütmekle yükümlü İl Müdürlükleri ve Yetiştirici Birliklerinin yanı sıra asıl işin sahibi konumundaki birlik üyesi yetiştiricilerimizin projenin tarafları olma bilinci ile işi daha fazla sahiplenmeleri ve koordinasyon içerisinde çalışmalarını gerektirmektedir. Zira hayvancılığı gelişmiş ve ıslah konusunda hatırı sayılır noktalara gelmiş olan ABD, Fransa, Almanya, İtalya ve Hollanda gibi ülkelerin izlediği politika ve gelişmişliklerinin temelinde ilgili kesimler arasındaki dayanışma tablosu ve projeyi sahiplenme duygusu yatmaktadır.

Türkiye'de yürütülmekte olan soykütüğü kayıt sistemi, bu gün hayvancılığı kalkınmış pek çok ülkenin sahip olduğu sürü kayıt sistemleri ile rekabet edebilecek bir gelişmişliğe

sahiptir. 1995 yılı öncesinde pek çok sığırın kulak küpesi dahi yok iken, bu gün soy bilgileri, üreme ve verim kayıtları başta olmak üzere sığırın hayat hikâyesi ile ilgili tüm detaylar takip edilebilmektedir. Belgeli düve piyasasına önemli bir bilgi altyapısı sağlanmaktadır. Yetiştiricilerin hizmetine sunulmuş olan Çiftlik Bilgi Sistemi ayağı ile sürü idaresinde yetiştiriciye önemli oranda yardımcı olmaktadır. Daha da önemlisi, Bakanlığın hayvancılık stratejilerine önemli bir katkı sağlayan, yön veren Anaç sığır ve suni tohumlamadan doğan buzağı destekleme ödemelerine temel teşkil etmektedir. Yani günlük çiftlik hayatı bakımından daha pek çok faydası sayılabilir ve uzun uzun tartışılabilir. **Ancak Soykütüğü kayıt sisteminin asıl var oluş nedeni nedir? Nihai hedefi ne olmalıdır? Sorularını sormak ve bilimsel cevabını üretmek yetiştirici kesimi başta olmak üzere ilgili**

kesimleri doğru şekilde bilinçlendirmek gerekmektedir.

Hayvancılığı gelişmiş pek çok ülkede tutulmakta olan sürü kayıt sistemlerinin diğer bir ifade ile soykütüğü sistemlerinin ortak ve tek bir nihai hedefi vardır. Bu hedef; genetik değeri üstün bireyler elde ederek, spermalarını ülke içerisinde kullanılmak suretiyle hayvansal üretim potansiyelinin arttırmaktır. Ayrıca ülke genetiğini dünyanın diğer ülkelerine ihraç ederek uluslararası sperma pazarındaki payını yükseltmektir. Bu ifadeden anlaşıldığı gibi, **Soykütüğü sistemi hayvanın hadiselerine ait kayıtların tutularak, buna istinaden destekleme ödemelerinin yapılmasından ibaret değildir. Aslına bakılacak olursa, yapılan desteklemeler de ıslah çalışmalarına temel olacak bilgilerin devlet tarafından para karşılığında yetiştiriciden satın alınması amacıyla yapılmaktadır.** Zira Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerine mensup personellerin gün boyunca sarf ettikleri yoğun emeğin ve bir o kadar masrafın karşılığı olarak toplanan bilgilerin sadece destekleme amacı taşıdığını düşünmek büyük bir yanılgıdan başka bir şey değildir. Aslında devletin uygulamakta olduğu desteklemeler, **soykütüğü sisteminin nihai hedefi değil, gerçek hedef olan Döl**

Kontrolü projesinin sağlıklı yürütülmesini temin eden bir araçtır.

Özverili çalışmaların bir sonucu olarak bu gün Döl Kontrolü projesinde yedinci döngü tamamlanmış, sekizinci döngünün hazırlıkları devam etmektedir. Bu güne kadar 87 baş aday boğa teste alınmıştır. **Soykütüğü kayıtları sayesinde her bir aday boğanın kızlarına ait verim bilgilerinden hareketle 52 baş boğanın sonuçları hesaplanmış ve spermaları mevcut boğalar katalog haline getirilerek Damızlık Sığır Yetiştirici Birliklerine dağıtılmıştır.** Sonucu belli olan menemen boğalarının tamamı Türkiye’de spermaları kullanılan en iyi 300 boğa içerisinde, üç baş menemen boğası en iyi 50 boğa içerisinde, bir baş menemen boğası ise, en iyi üçüncü boğa olarak boy göstermektedir. Bunun anlamı şudur; **Türkiye koşullarında teste alınan boğalara ait spermalar, en kötü koşullarda bile yurt dışından getirilen ve mükemmel olarak reklam edilerek satışa sunulan pek çok ithal boğa spermalarından daha iyi ve daha güvenilirdir.** Çünkü test çalışmasına alınacak boğa adaylarının anneleri ve babaları süt verimi, uzun ömürlülük, dış görünüş, yağ, protein, gebelik oranı, somatik hücre vb. birçok yetiştirme kapsamlı kıstas dikkate alınarak yürütülen uzun ça-

lışmalar sonucunda seçilmekte ve her şeyden önemlisi menemen boğalarının damızlık değerleri Türkiye koşullarında hesaplanmaktadır. Döl kontrolü projesi boğalarından olma dışı yavruların süt verimi, yağ oranı, protein oranı ve dış görünüş özellikleri bakımından başarılı olmaları ve yetiştirici kesiminin takdirini kazanmaları bunun en önemli göstergesidir. **Tamamen ticari kaygı ile kalitesi Türkiye koşullarında tescil edilmiş menemen boğa spermalarının kullanımını engellemek maksadına yönelik olarak yürütülmekte olan olumsuz kampanyalara ve boş sözlere itibar edilmemelidir.** Zira Menemen laboratuvarında sperma üretimi için yetiştirilen boğalar, tamamen Türk yetiştiricisinin kendi malıdır.

Ülkenin süt ve kırmızı et üretimi bakımından gıda güvenliğinin en önemli teminatının ırk ıslahından diğer bir ifade ile döl kontrolü projesinden geçtiği bilinci ile yetiştiricilerimizin hayvancılık desteklerinin tüm bu anlatılanlara ulaşabilmek için hedef değil araç olduğunu unutmamaları gerekmektedir. **Ancak bu sayede, Türkiye’de yoğun emek sarf edilerek ve her yıl milyonlarca liralık bütçe harcanarak yürütülen soykütüğü sistemi hak ettiği anlamına kavuşacaktır.**

BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK TAKVİMİ

Birçok bölgede hayvanlar ahırda olduğu için ahırların bakımı önemlidir. Ahırlar temizlenmeli, havalandırılmalı, hastalıklarla mücadele için önlemler alınmalıdır.

Uygun hava koşullarında hayvanlar ahır dışına çıkarılır. Ahır içi temizlenip %3'lük sodalı sıcak su ile yıkanır.

Rutubetli, temizlenmemiş taban ve toprak zeminlerin birçok mikroorganizmaların çoğalmalarına ortam hazırladığı ne bunların hayvanların sağlık durumlarının bozulmasına neden olduğu bilincine varılarak, diğer işler bittiğinde derhal ahır temizlenip, zemine yataklık serilir. (Sap, saman, talaş gibi yataklıklar aynı zamanda hayvanlarda ısı kaybını da önler)

Kanatlı ve eklem bacaklı zararlılar, kış aylarında alçak basınçlı ve sıcak ahırlarda saklanırlar. Pencere, kapı ve vantilasyon yolu ile hava değiştirilir ve bu yolla zararlıların ahırda yerleşmeleri engellenir.

Hayvanlar içeri alınırken ısı kontrolü yapılmalıdır. Hayvanların fizyolojik uyum sağlamaları için iç ve dış ısı arasında fazla bir fark olmamalıdır.

Özellikle tüberküloz, paratüberküloz testleri ile brucellosis yönünden serolojik yoklamalar ve mastitis taraması yapılır.

Hayvan hastalıklarına karşı koruyucu aşılar yapılır. 4-8 aylık dişi danalara S.19 aşısı doğumları yaklaşan sığırlara septisemi aşısı yapılır. Bütün sığırlara nokra için paraziter ilaçlama uygulanır.

Sığırların yeşil yem ihtiyaçları silaj yemler veya hayvan pancarı ile karşılanmaya başlanır.

Hayvanların kışlık yem, ot ve yataklık muhafaza yerleri, kar ve yağmur suları girmeyecek şekilde, kapalı tutulur. Bu konuda, gerektiğinde ahır tavanı çatı aralığından faydalanılabilir.

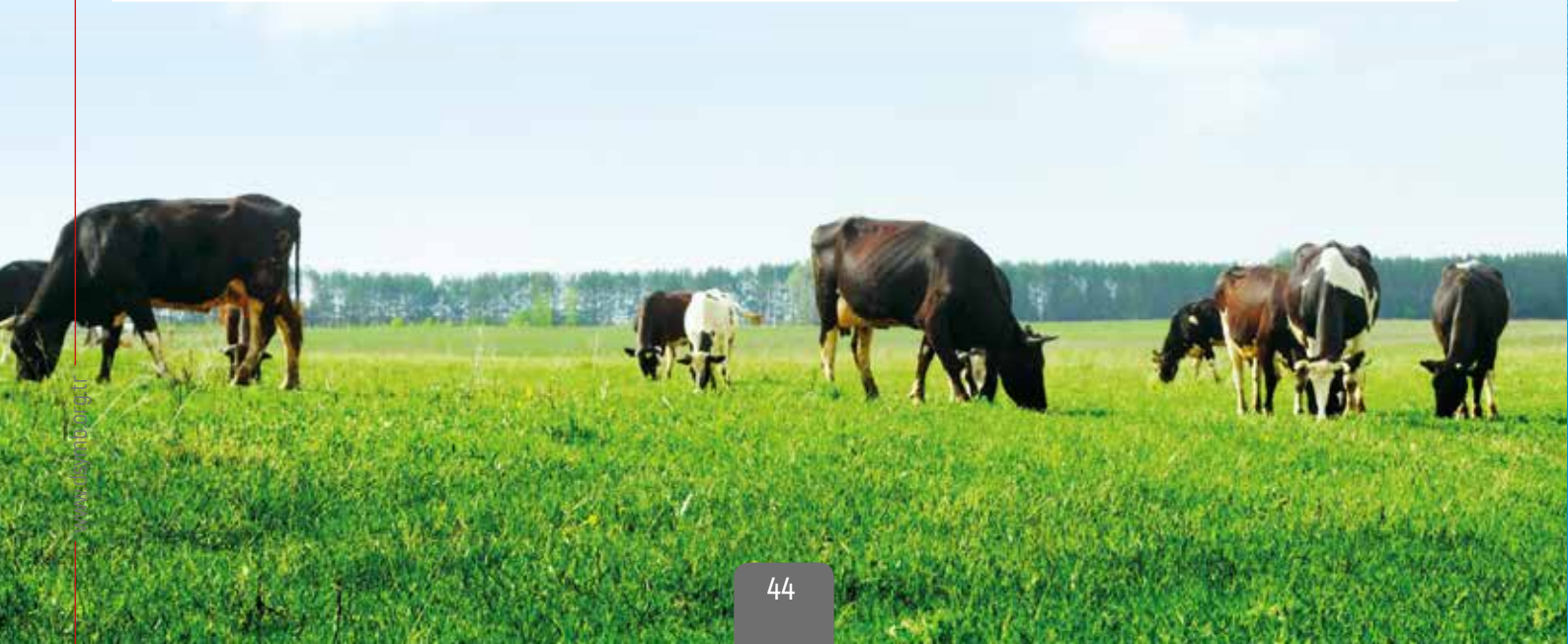
Hayvanların kızgınlıkları takip edilerek, suni tohumlama işlemi için veteriner hekime haber verilir.

Verim kontrolleri düzenli şekilde yapılır.

Doğum yapacak inekler, doğumlarına iki ay kala süttten kesilerek kuruya alınır.

Doğum yapacak sığırlar ayrı bir bölüme alınır, hasta hayvan varsa derhal tedavisi yapılır.

Yıl sonunda mali hesaplar çıkarılır.

"Dünya Lideri
Artık Türkiye'de"

ALLFLEX AVRASYA HAYVAN KİMLİK SİSTEMLERİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ .

Macun Mahallesi Erciyes İş Yerleri Sitesi 201. Cadde No: 63 Yenimahalle / ANKARA • Tel: 0312 417 97 55 Faks: 0312 417 97 56

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

TARSİM®

tarımın sigortasıyız

EMEĞİNİZİ KORUMAYA ALMAK İÇİN GEÇ KALMAYIN

TARSİM her zaman çiftçinin yanında,
yeni hazırladığımız kamu spotumuz yayında.

tarsim.gov.tr

0850 250 82 77

QR kodu okutarak
filmi izleyebilirsiniz.

f /Tarsim

🐦 /tarım_sigortasi

📷 /tarım_sigortasi

in /Tarsim

📺 /Tarsim